

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVI • Nr. 216 • august 2024 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

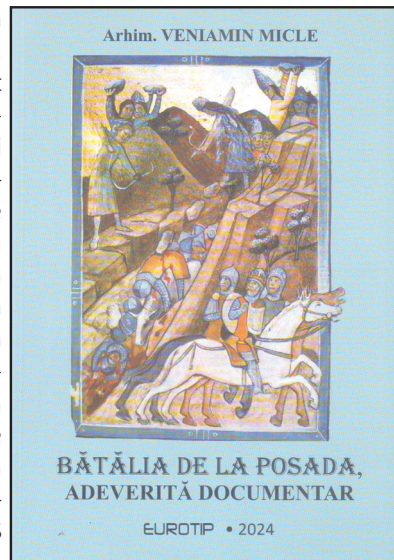
- ARHIM. VENIAMIN MICLE: „BĂTĂLIA DE LA POSADA, ADEVERITĂ DOCUMENTAR”
Petre CICHIRDAN..... pag. 1
- ZIUA IMNULUI NAȚIONAL AL ROMÂNIEI SĂRBĂTORITĂ LA SLATINA
Ana VASILE..... pag. 2
- RÂMNICULUI MEU...
Ilie GORJAN..... pag. 2
- IULIAN MARGU ȘI LUMEA NECUVÂNTĂTOARELOR
Mihai CĂLUGĂRIȚOIU..... pag. 3
- ACTUL DE LA 23 AUGUST 1944 NU A FOST O SURPRIZĂ PENTRU MAREȘALUL ION ANTONESCU
Ionuț ȚENE..... pag. 4
- DISCURS DESPRE CULTURĂ (I)
Gheorghe DEACONU..... pag. 5
- 2024 - BACALAUREATUL CONTRASTELOR
Gheorghe PANTELIMON..... pag. 6
- CU RALUCA SUS PE METEREZE
Marian ILIE..... pag. 6
- DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE
Mihai MUSTĂȚEA..... pag. 7
- BABI TORICA
Ligia ZAPRAȚAN NICOLESCU..... pag. 8
- EROI AU FOST, EROI SUNT ÎNCĂ
Constantin MĂNESCU-HUREZI..... pag. 9
- „MOBILITATEA ELEVILOR LA LICEUL TEHNOLOGIC DE TURISM - O ȘANSA PENTRU VIITORUL MEU”
Prof. Violeta NEGREA..... pag. 10
- URSUL „MIȘCA” MOARE ÎNCET
Leontina RUS..... pag. 10
- SECERA ȘI CIOCANUL
KIS Peter..... pag. 10
- MĂNĂSTIREA BISTRIȚA: TEZAUROUL CULTIC (VI)
Arhim. Veniamin MICLE..... pag. 11
- „UN OM ÎNTRE OAMENI”, CARE RĂMÂNE ÎN ISTORIE...
Gheorghe DUMITRĂȘCU..... pag. 12
- VAI DE CAPUL LUI...!
Mihai SPORIȘ..... pag. 13
- VREAU
Marinela BELU-CAPȘA..... pag. 13
- PRIMĂRIA MUNICIPIULUI VÂLCEA
Biroul de Presă..... pag. 14
- SFÂNTUL CUVIOS IOAN IACOB DE LA NEAMȚ, HOZEVITUL, OCROTITORUL BIBLIOTECARILOR
Zenovia ZAMFIR..... pag. 14
- ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI - COMPOZITORI - AUGUST
Emil MANZUR..... pag. 15
- E CANICULĂ DE SE TOPEȘI ȘI METAFORELE
Al. Florin ȚENE..... pag. 15
- MIRACOLUL DIN „CASA SIMIAN”
Marius DRĂGHICI..... pag. 16
- TRAIȘTA CU PLANTE MEDICINALE
Ana-Maria LAZĂR..... pag. 16

ARHIM. VENIAMIN MICLE: „BĂTĂLIA DE LA POSADA, ADEVERITĂ DOCUMENTAR”

Petre CICHIRDAN

Costești, Mănăstirea Bistrița, 06 iulie 2024, în Biserica Catedrală, de la ora 12:00 a avut loc o slujbă *Te Deum* în cinstea și onoarea Arhim. Veniamin Micle, care a împlinit 85 de ani, și căruia îi urăm și noi, încă odată, La Mulți Ani! cu sănătate și îndeplinirea tuturor dorințelor la această frumoasă vârstă; iată, la 42 de ani, 1982, de când Arhimandritul a fost înscăunat ca stareț la vestita mănăstire pe care, domnia sa, a făcut-o și mai vestită, și mai semeț!...Spuneam odată, o valoroasă construcție bisericească care aduce și la propriu și la figurat lumina, multă lumină în interiorul ei și o răsfrânge pe fața Sfântului Grigorie Decapolitul...așa cum și chipul luminos al Arhimandritului Micle luminează biserica din umbra altarului unde-și pregătește predica...De astă dată, predica (un valoros CV) în această zi de sărbătorire a vârstei a fost rostită de ÎPS Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, după o slujbă care a încântat asistența formată din cei mai apropiați credincioși (din Oltenia toată) ai părintelui Micle; celebru monah, cărturar și publicist, istoric și scriitor cu peste 162 de titluri tipărite! Au venit admiratori de-ai săi de la Craiova, Tg Jiu și Slatina, de la Râmnicu Vâlcea! După slujba din biserica catedrală, celebră deja, pictată de Gheorghe Tattărăscu, pictură neorenescentistă românească în care simțim și prezența pictorului iconar Gherontie din Bogdănești, biserică construită pe celebra temelie a ctitoriei boierilor Craiovești 1492 - 1494, și, care, posibil, a fost construită pe locul schitului Sf Mucenic Procopie (după studiile și teoriile Arhim. Micle, în fond, argument de bază în susținerea ideii părintelui arhimandrit că în această zonă a avut loc Bătălia de la Posada). Și ca

să realizăm întreg tabloul locului unde sălășuiește acest, deja, celebru monah, și unde a fost sărbătorit, mai adăugăm valoarea istorică și artistică a Bisericii Bolnițe, de la Mănăstirea Bistrița; valoarea picturii stabilită de Arhimandrit ca aparținând posibil lui Dionisie Rusul, și sigur ucenicilor săi, de la Curtea de Argeș, Dobromir și Chirtop („Interviul anului. Un monah la 75 de ani. Arhim. Veniamin Micle” Ed. Intol Press Râmnicu Vâlcea, 2014 și Ed. Praxis Arhiepiscopia Râmnicului 2014)...

Din biserica catedrală, cler condus de ÎPS Varsanufie și sărbătorit, și invitații din toată Oltenia s-au deplasat cu toții în Sala Muzeului Tiparului din cadrul Mănăstirii Bistrița unde au participat la lansarea cărților „Un Domn, o credință, un botez”, „Pavăza dreptei credințe” (Editura Praxis Arhiepiscopia Râmnicului-amândouă) și „Bătălia de la Posada, adevărită documentar”, Ed. Eurotip, Baia Mare, 2024, după ce,

cu o jumătate de an înainte Arhimandritul a publicat-o în editura proprie, a tipărit-o la tiparnița sa de la Sf. Mănăstire Bistrița - împreună cu cartea „Popasuri în Forum vâlcean”; aceasta din urmă fiind un omagiu adus publicațiilor de cultură ale Intol Press, la care Veniamin Micle este și senior editor, și, care, în anul 2024 împlinește 34 de ani de la apariția primului articol „Sculptura și calculatorul” în 07 februarie 1990, în *Experiment vâlcean*; 20 de ani de la apariția *Cultura Ars Mundi* on line (Interferența Artelor 21 - Global Art Fusion); 18 ani de la preluarea ziarului cultural trimestrial *Povestea vorbeii*; 16 ani de la apariția *Culturii vâlceane* și 9 ani de la apariția *Forum vâlcean*. În luna martie 2024 a apărut în Forum vâlcean o recenzie a subsemnatului cu ocazia apariției celor două cărți ale Arhimandritului: „Popasuri în Forum vâlcean” și „Bătălia

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

de la Posada, adevărită documentar”. Dăm mai jos un fragment din acel articol... « Ne spunem și noi părerea. Credem că armata lui Carol a intrat prin Severin pe drumul Craiova - Râmnicu Vâlcea - Curtea de Argeș; și s-a întors, o parte folosind aceeași rută, iar un corp, desigur, important, al regelui vrând să scurteze drumul și fiind infomat de iscoade trădătoare, la Râmnicu Vâlcea, s-a îndreptat pe drumul spre Horezu - Tg Jiu...În fond, această strategie a fost folosită din vremuri străvechi!...Iacov de pildă, când se întoarce de la Laban unde a câștigat două neveste și o avere impresionantă în turme și aur, în fața posibilului dușman, fratele înșelat, Esau, își împarte turmele și robii ca să nu dispară toți, dintr-o dată...Mai credem, că Cronica desenată- Lupta de la Posada (Lupta, nu războiul) - partea desenată - nu poate să fie hotărâtoare pentru stabilirea locului și felului acestei bătălii; metoda în sine aparține timpului în care scrisul era foarte scump, mai ieftină fiind narațiunea cu desene simbolice (vezi *Istoria Omenirii* de Hendrik Van Loon). A nu se uita că pe fronțișorul Arhivelor Statului din Râmnicu Vâlcea, un mozaic de mari dimensiuni, enorme, înfățișează Lupta de la Posada care, în studiile istoricilor se află pe teritoriul județului Vâlcea și care are cea mai mare întindere (mai ales atunci) în dreapta Oltului și chiar făcea parte din ținutul Severinului!...cât de curând *Episcopia Râmnicului* lărgindu-și numele: ...și *Noului Severin!*» (Forum vâlcean nr 1, martie 2024, «Arhim. Veniamin Micle: „Popasuri în Forum vâlcean” și „Bătălia de la Posada, adevărită documentar”)

La Mănăstirea Bistrița, pe 06 iulie 2024, s-au adunat zeci de invitați din toată Oltenia pentru a-l sărbători pe cel mai însemnat monah, cărturar și cercetător istoric din România de astăzi la vârsta de 85 de ani! Pe lângă cunoscutele personalități remarcabile din arealul vâlcean i-am recunoscut pe celebrii istorici de la Craiova, de la Universitate și Academia Română- Institutul Ploșor: poetul Dan Lupescu care ne-a dăruit și trei cărți semnate de domnia sa: „Petre Anghel 80. Chipuri poliedrice”, Ed Sitech 2024; „Spiritul Olteniei: pod peste himere: holograme pentru Europa”, Ed. Alma-Craiova, 2007; „Teatrul Național Craiova: Shakespeare Festival”, Ed. Alma 2014; profesorul universitar doctor Dinică Ciobotea de la Facultatea de Istorie din Craiova, cunoscut pentru studiile sale în legătură cu istoria medievală a județului Vâlcea și nu numai - cu opțiuni pentru Posada lovișteană!

Și cercetător științific Gabriel Croitoru de la Institutul C.S. Nicolăescu-Ploșor... Lansarea a fost însoțită de un recital cu texte din cele două cărți ale părintelui arhimandrit susținut de Camelia și Dan Constantin de la Teatrul Ariel Râmnicu Vâlcea...Organizarea a aparținut conducerii Arhiepiscopiei Râmnicului, Consilier Pr. Constantin Olariu, și întreaga manifestare s-a desfășurat sub directa conducere a ÎPS Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului...

*

În prezentarea de mai sus ne-am expus ideile, părerile, despre cartea Arhim. Veniamin Micle, după cum am demonstrat încă din martie 2024, în ziarul trimestrial *Forum vâlcean* nr 1 martie 2024...Totuși, dată fiind atractivitatea problematicii, locul unde a avut loc Bătălia de la Posada, am vrea să reluăm principalele idei și să le dezvoltăm, să mărim interesul față de acest subiect, care este cel mai dezbătut, nu este controversat decât ca loc de desfășurare în același județ, deci nu poate să atragă asupra participanților ura reciprocă, vecină fiind doar cu o dispută de suprafață... Nimeni nu poate să aibă sută la sută dreptate, dacă nu se găsește un depozit imens de oase omenești și de animale...cai și boi, vite de tracțiune, eventual, de hrană... Arme nu se pot găsi, căci nici o oaste învingătoare nu ar fi lăsat pe câmpul de luptă armele atât de scump fabricate! Reluăm ideea și spunem că dreapta Oltului din Țara Loviștei și până la Dunăre făcea parte din administrația Regatului maghiar, parte din ținutul Severinului, și că era recent cucerită de Basarab I împotriva căruia se pornise Carol Robert

de Anjou să o elibereze și să-l pedepsească pe acest Basarab... Oastea ungară s-a îndreptat către Curtea de Argeș pe drumul fără primejdii, deschis de o parte și alta, pe traseul Craiova - Râureni (Râmnicu Vâlcea). La Curtea de Argeș s-a încheiat pacea. Trădarea călăuzelor ungurești nu putea avea loc imediat, pe calea de întoarcere, pur și simplu ca să aibă timp, voievodul valah, să pregătească capcana, locul de desfășurare a tragediei oastei ungurești, această Posadă, poveste desenată în Cronica de la Viena, nicidecum document, ci beletristică a vremii (care

(Foto: P Cich)

ZIUA IMNULUI NAȚIONAL AL ROMÂNIEI SĂRBĂTORITĂ LA SLATINA

Ana VASILE

Uni 29 iulie 2024-ca în fiecare Lan-am fost invitați pe platoul din fața Prefecturii-Olt ca să celebrăm “Ziua Imnului Național al României”.

Festivitatea a fost deschisă la ora 10,00 de un sobor de preoți de la “Episcopia Oltului și Romanților”, (coordonat de pr. prof. Claudiu Popa), care a săvârșit un “Te Deum”. A urmat Ștefan Nicolae-prefect de Olt-care a prezen-

tat pe scurt istoricul și însemnătatea “Imnului Național”! De remarcat că pe lângă reprezentanții unităților militare și ai instituțiilor civile, au participat și delegațiile filialelor UZPR-Olt și LSR-Olt: Margareta-Mariana Saimac,

Cecilia-Tatiana Simionescu, Ion Saimac și Paulian Buicescu; în “răspândire”-pentru a culege date-Eugenia-Ionela Mateșică, Ana Vasile și Nicolae Ciorei. De remarcat parada militară și fanfara “Lyra Band”, dirijată de dl.col. Ilie Hău!

IULIAN MARGU ȘI LUMEA NECUVÂNTĂTOARELOR

Mihai CĂLUGĂRIȚOIU

În anul 2024, Iulian Margu publică o trilogie, etichetată, atât de autor, cât și de editor, ca făcând parte din genul „psycho”. Trilogia debutează cu scrierea „Purtătorul de cuvânt al necuvântătoarelor” apărută la Editura „Cristian PlusArt”, din Malu Mare, județul Dolj, România.

Acțiunea se desfășoară, preponderent, într-o grădină zoologică, iar printre actanți aflăm, spre surprinderea cititorului, și unele animale care pot comunica cu unul dintre îngrijitorii/supraveghetorii grădinii. Ideea autorului, chiar explicită, ne trimite cu gândul la credința filosofico-religioasă a reîncarnării/ metempsihozei, la transmigratia succesivă a sufletului omenesc în plante, animale ori chiar oameni, pentru a se purifica, a atinge catharsisul.

Născută în filosofia orientală, cu mii de ani în urmă, tema reînvierii o întâlnim și în religia creștină, speranța a milioane de oameni că, după moarte, vor reînvia, așa cum Fiul Domnului a făcut-o.

Autorul explorează, totodată, și telepatia, posibilitatea oamenilor de a comunica în afara organelor de simț, cu ajutorul gândului, la distanță. Și aici, știința mai are multe de aflat și de spus, lăsând, generos, loc speculațiilor. Ion/Jon Man (om), „cel mai ciudat om pe care l-am cunoscut” (p. 9), discută, în repetate rânduri, cu Tim, un tigr, „o adevărată fiară sălbatică” (p. 7), pe care este supărat că „a smuls mâna unui om”, nu altul decât tatăl lui Jon, un cunoscut îmblânzitor de tigri, care făcea parte dintr-o renumită trupă de circ. La grotescul spectacol asistă și tânărul Jon, în vârstă de 10 ani, care suferă o „Tulburare de reglare emoțională” (p. 197), care i-a dat posibilitatea să înțeleagă graiul animalelor. Copilul Jon nu se lasă impresionat de rugămintele și scuzele lui Tim: „Pe vremea aceea eram doar un pui” (p. 21). Deși înțelege ce spune Tim, Jon nu intervine și chiar se simte răzbunat prin ducerea lui Tim într-o grădină zoologică, în care, peste ani, ajunge îngrijitor/supraveghetor și unde vor continua dialogurile, numai de ei auzite și înțelese.

De curând, în grădina zoologică își face apariția și Larisa: „o puștoaică de 18 ani, deosebit de atrăgătoare, echipată în uniformă de paznic” (p. 12), pila șefului. Din dialogul celor doi, mai bine zis din povestirile lui Jon, aflăm despre viețile anterioare ale unor colocatari: o superbă pasăre flamingo-fostă marea dansatoare Rosita; maimuța Erica-fostă brokeriță pe Wallt Strett; crocodilul Sphinxor-fost Kheperu, membru al unei familii nobile, educat să devină faraon; girafa Gilda-fostă „baschetbalistă de excepție” (p. 69); măgărușul Marcel-fostul înțelept Nastratin, originar dintr-un sat din Balcani; leopardul Zephir-fostul sultan Amir; porumbelul alb-fostul „pirat în Caraibe” (p. 102), căpitanul Morgan; șarpele Crom-fostul medic Henri Dubois; rinocerul Suma- fost Surya, din Sumatra; lebăda neagră Brenda-fasta învățătoarea Maria și altele.

Povestirea revine mereu la tigrul Tim - fost mafiot în perioada prohibiției alcoolice, din anii '30, ai secolului XX, din Statele Unite ale Americii. La un moment dat, firosul tigr Tim evadează de la Grădina Zoologică și instalează teroarea în oraș. Jon este convins că Tim vrea să-l întâlnească și să-și regleze conturile. Pentru rezolvarea situației, autorul apelează, de această dată, la teleportare și-l trimite pe Jon în istorie, ca polițist. În urma discuțiilor dintre cei doi, Jon îl convinge pe Tim/mafiotul/tigrul să se predea și este preluat de reprezentanții grădinii zoologice.

Temele ficționale sau, mai bine spus, nu suficient de cercetate, abordate de autor: reîncarnarea, telepatia și teleportarea aduc însă în discuție o temă dezbătută de mai mulți oameni de știință, și anume relația omului cu celelalte viețuitoare.

De-a lungul vremii, au fost cunoscute prietenii dintre anumiți oameni și anumite animale și felul aparte de comunicare între aceștia. Cercetări recente au stabilit că în lume sunt vorbite peste 6.900 de limbi. De asemenea, specialiștii sunt de acord că limbajul articulat deosebește omul (și el parte a faunii) de animale. S-a constatat și că fiecare specie (din faună sau floră) are un mod de intra-comunicare, dar și un mod de comunicare cu mediul înconjurător. Faptul că autorul își situează „personajele în cele mai incredibile locuri de pe planetă” (p.173) și că abordează subiecte încă în cercetare, îl recomandă unui spectru larg de cititori, din toate locurile, de toate categoriile de vârstă și, sperăm, din toate timpurile, așa cum Simone de Beauvoir, cu scrierea sa „Toți oamenii sunt muritori”, poate fi citită de oricine, oriunde și oricând. (27 iunie 2024)

Iulian Margu și „agonia unei pierderi profunde”

Trilogia psycho, a lui Iulian Margu, continuă cu „Paradisul era în renovare”, lucrare apărută la aceeași editură, Cristian PlusArt, din Malu Mare, județul Dolj, în anul 2024. De această dată, autorul îmbină armonios cunoștințele de literatură cu

cele de psihologie, interpretându-le într-o notă axiologică personală.

Cu ajutorul a trei studenți, doi la psihologie -Matteo și Alessia- și unul la literatură-Luca, ne trimite la sfârșitul secolului al XIII-lea și începutul secolului al XIV-lea, în Florența lui Dante Alighieri și în atmosfera creației sale de excepție, „Divina Comedie”. O mare parte a acțiunii se desfășoară la „Il Refugio Universitario”, un local frecventat de studenți și profesori, pentru că, un alt local, agreat de ei, «„Paradisul”, e în renovare» (p. 13), lămurind, din start, titlul cărții. Ambii studenți, Matteo-cu ascendență nobiliară- și Luca-de condiție socială modestă-, se îndrăgostesc de Alessia, „o tânără cu o aură rebelă și mult farmec” (p. 16), așa cum Dante și Ducele Francesco Portinari iubesc aceeași fată, inefabila Beatrice. Cum iubirea nu este dihotomică, dar se face, de fiecare dată, în doi, Alessia îl alege pe Matteo, mai îndrăzneț și mai cu dare de mână, fapt ce-l afectează pe Luca și-l trimite la „Institutul de Sănătate Mintală din Florența” (p. 90). Aici, Luca se simte precum Dante, în Infern.

În treacă fie spus, norocul multora dintre noi este că Dante a așezat, între Infern și Paradis, Purgatoriul, în care sperăm să ajungem, fiind asemănător cu propriile noastre vieți, nici jos-nici sus. Păstrând similitudinea, cei doi logodnici, Matteo și Alessia, studenți la psihologie, încearcă să stabilească un diagnostic, în lumina noilor cercetări și cunoștințe de psihiatrie, pentru Dante, „îndurerat de pierderea iubitei sale” (p. 102), în speranța că, în felul acesta, vor găsi un mod de a-și recăpăta prietenul, studentul la filologie, Luca. Alessia aprofundează opera lui Dante, iar Matteo caută cazuri moderne privind identificarea unor pacienți cu personaje celebre, din zilele noastre. Stabilindu-i un diagnostic lui Dante, Alessia ajunge la concluzia că: „Terapeutul trebuie să exploreze simbolurile și alegoriile din «Divina Comedie» pentru a înțelege mai bine dinamica psihologică a pacientului și pentru a-l ajuta să-și găsească pacea interioară și înțelegerea de sine” (p. 103). La rândul

său, Matteo studiază „complexitățile identității umane... natura confuziei de identitate... și despre modul în care oamenii își construiesc identitatea în raport cu lumea lor interioară și exterioară” (p.103). În felul acesta, Matteo crede că va reuși să-i salveze, atât pe Luca, intrat în mincia lui Dante, cât și pe Alessia, intrată „în mincia lui” (p. 98) Luca.

Întorcându-ne în/la prezent, suntem de acord cu autorul care aserționează, referitor la „Divina Comedie”: „Dante plasează în aceste locuri personaje reale din vremea sa” și, la rândul său, plasează, în aceleași locuri, dar cu șapte secole mai târziu- sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea- protagoniști cotidiani. Fără să pretindă că ne dă o soluție, autorul îl pune pe Luca -studentul de la filologie-, îndrăgostit de Alessia, să ne recite din „Romeo și Julieta” (Verona, Shakespeare, 1595): „Chi vuol esser lieto, sia: / di doman non c'è certezza.” (p. 17) «Cine vrea să fie fericit, să fie: / nu există nicio certitudine despre ziua de mâine.» (p. 169). „Salvat” din Infernul lui Dante, Luca, în drum spre o nouă întâlnire cu Matteo, din mașina/taxiul care îl transporta, observă că localul „Paradis”: „Tocmai când era gata de inaugurare, a luat foc” (p. 166). „Alături de mulțimea curioasă... Luca rămase să privească cum... «Paradisul» se transformase într-un adevărat Infern... În ochii săi... se oglindește agonia unei pierderi profunde... o privire care te face să te întrebi ce se ascunde...” (p. 168). (29 iunie 2024)

Iulian Margu și ecoul tăcerii

Iulian Margu încheie trilogia psycho cu „Tăcerea și ecoul ei”, apărută tot la Editura Cristian PlusArt, din Malu Mare, județul Dolj, în anul 2024. Cu acest prilej, autorul supune atenției cititorului problema dedublării perso-nalității umane, folosindu-se de o capacitate rar întâlnită, ventrilocia, posibilitatea de a comunica fără ca mimica feței să antreneze partea văzută a aparatului fonator.

David Anderson, absolvent cu magna cum laude al facultății de filosofie, tânăr cadru universitar, se îndrăgostește de „Lena Williams, care avea o emisiune de televiziune... fascinat de talentul și creativitatea ei în arta ventrilociei” (p. 250). Studiind fenomenul, „David a început să se afirme și el în domeniu” (idem). În curând, „au fost chemați să facă un spectacol împreună” (ibidem), Lena cu păpușa sa, Ana, iar David cu păpușa lui, Puppet Man (om), Charlie. (Continuare în pag. 4)

ACTUL DE LA 23 AUGUST 1944 NU A FOST O SURPRIZĂ PENTRU MAREȘALUL ION ANTONESCU. SĂ SPUNEM ADEVĂRUL!

Ionuț ȚENE

După bătălia de la Stalingrad, armata sovietică a început să avanseze și, în martie 1944, ajunsese pe teritoriul României. Din martie până în august 1944, Frontul de Est a fost stabilizat pe linia Chișinău–Iași–Târgu Frumos–Bugeac. Mareșalul Ion Antonescu realiza că germanii pierd războiul. În august 1944, regele Mihai a sesizat un moment avantajos pentru lovitură de stat pe care o pregătea, întrucât Germania retrăsese divizia de tancuri Gross Deutschland de pe frontul românesc, în contextul în care armata sovietică se regrupa de câteva luni pe linia frontului spre atac. Conform istoriografiei generale, în cursul zilei de 20 august, regelui i-a parvenit vestea că rușii lansaseră Operațiunea Iași-Chișinău, așa că a plecat la volanul mașinii Lincoln spre București, însoțit de secretarul Mircea Ionnițiu, de aghiotantul Emilian Ionescu și de generalul Gheorghe Mihail, consilierul său pe probleme militare. La Casa Nouă a avut o întâlnire a regelui cu liderii militari, care s-au pronunțat în favoarea loviturii; printre ei era și colonelul Dumitru Dămăceanu, comandantul garnizoanei București. La întâlnire au participat și Constantin Sănătescu, Ioan Mocsoni-Stârcea, Grigore Niculescu-Buzești, Mircea Ionnițiu, generalii Gheorghe Mihail și Aurel Aldea. Dămăceanu a fost întrebat de cât timp avea nevoie pentru a strânge trupe pentru a ocupa puncte strategice din oraș și a răspuns că are nevoie de cinci zile, data loviturii fiind stabilită, în consecință, pentru 26 august. În seara zilei de 21 august a avut loc o întâlnire cu liderii politici (Iuliu Maniu, Constantin I. C. Brătianu (Dinu), Titel Petrescu și Lucrețiu Pătrășcanu), în care participanții s-au pus de acord asupra planului stabilit în seara anterioară. Regele i-a delegat pe Maniu și Pătrășcanu să formuleze lista de miniștri pentru noul

guvern, până pe data de 23 august. În cursul întâlnirii, grupul reprezentanților politici a aprobat textul unei telegrame ce urma a fi trimisă Înalțului Comandament Aliat de la Cairo, condus de generalul britanic Maitland Wilson. Prin telegramă se cerea sprijinirea schimbării de regim prin bombardarea simultană a unităților germane din nordul Capitalei (la nord de Aeroportul Băneasa) și a centrelor feroviare aflate la granița cu Ungaria și Iugoslavia. Mocsoni-Stârcea, care era funcționar la Ministerul Afacerilor Străine, s-a deplasat în aceeași seară la Snagov, la sediul ministerului, unde a petrecut noaptea criptând cele două telegrame ale complotiștilor pentru Ankara (pentru siguranță, transmiterea telegramelor către Aliți se făcea pe două căi, atât prin Ankara, cât și printr-un aparat de emisie-recepție deținut de Iuliu Maniu). În dimineața zilei de 22 august, înainte de a se întoarce la București, a hotărât să înoate în lac și s-a întâlnit cu secretarul general al ministerului, Davidescu, care l-a informat că Antonescu se întorcea în seara zilei curente de pe front și avea să părăsească a doua zi Bucureștiul, ceea ce ar fi lichidat planurile loviturii. Fiind informat despre aceste lucruri, data a fost mutată, de urgență, de rege pe 23 august, fără a mai fi consultați liderii politici.

Realitatea istorică are și o altă fațetă. Un document despre care căpitanul Gheorghe Teodorescu din garda palatului regal, aflat la post în 23 august, susținea că ar fi fost scris de Ion Antonescu în acea zi imediat după ce a fost arestat. Antonescu ar fi spus că nu s-a opus în principiu ieșirii din război, dar că a refuzat-o argumentând atât cu condițiile grele de armistițiu în raport cu Uniunea Sovietică (semnarea unui act politic de cedare a Basarabiei și Bucovinei de Nord, acceptarea ocupației sovietice, plata de despăgubiri nedefinite), cât și (cel mai important) cu refuzul său

total de a întoarce armele împotriva Germaniei Naziste, refuz asumat drept principal argument și înțeles ca atare de ceilalți participanți. Acest document nu prea este luat în seamă de istoriografie. În realitate, încă din primăvara lui 1944, Mareșalul Ion Antonescu a fost la curent cu toată conspirația organizată la Palatul Regal de Regele Mihai, împreună cu acoliții și prietenii de vânatoare și nu numai, dar și cu oamenii politici Constantin I.C. Brătianu, Iuliu Maniu și Constantin Titel-Petrescu, precum și Lucrețiu Pătrășcanu. Inclusiv unul dintre capii loviturii de stat Constantin Sănătescu a fost adus de mareșalul Ion Antonescu din tihnita pensie internă și cu ajutorul șefului statului major și mâna sa dreaptă, generalul Constantin Pantazi. Acesta la pus pe Constantin Sănătescu, general român de cavalerie, în funcția funcția de șef al Casei Militare Regale. Constantin Sănătescu, după lovitură de stat din 23 august 1944, a fost cel de-al 44-lea președinte al Consiliului de Miniștri al României (23 august – 2 decembrie 1944) în două cabinete succesive, îndeplinind și funcția de șef al Marelui Stat Major al Armatei Române (11 decembrie 1944 – 20 iunie 1945). Absolut toți aghiotanții militari de la Palatul Regal au fost numiți în funcții de Mareșalul Ion Antonescu, la cererea Regelui Mihai I. Inclusiv costumul nou de general al lui Constantin Sănătescu, un pensionar bonom și plângăcios, i-a fost cumpărat de generalul Constantin Pantazi. Acest general care umbla cu uniformă ponosită avea obiceiul să se plângă de lipsa banilor și că este prea bătrân pentru funcția deținută. A fost permanent protejat de șeful de stat major al Armatei Române, cu oblăduirea Mareșalului Antonescu. Generalul Constantin Pantazi a fost erou din primul război mondial, omul de încredere a lui Ion Antonescu și trimis să inspecteze frontul și să raporteze. (Continuare în pag. 10)

IULIAN MARGU ȘI ECOUL TĂCERII

(Urmare din pag. 3)

Lena și David se îndrăgostesc. La fel și Ana cu Charlie. Din păcate: „Ventriloca a abandonat meseria și s-a căsătorit cu un milionar, care a luat-o în imperiul lui” (p. 251). În același timp, a dispărut și păpușa Ana din viața păpușii Charlie. Din acel moment, „David a hotărât să nu mai vorbească cu ceilalți decât prin intermediul meu”/Charlie-n.n. (p. 253). Tăcerea lui David, fiind considerată boală psihică, îl găzduiește, timp de trei ani, la Institutul de Psihiatrie Manhattan, din New York, însoțit de Charlie. Aici, David și Charlie o cunosc pe Alexandra/Alex De Luca, „o tânără doctoriță, cu o prezență plăcută, care emană un aer de profesionalism și căldură umană” (p. 8). Alexandra, proaspătă absolventă a facultății de medicină, se hotărăște să-l ajute pe David să revină la starea normală, de comunicare directă cu semenii săi, și inițiază mai multe discuții cu cuplul David-Charlie. Pentru aceasta, apelează la cunoștințele dobândite în facultate, legate de subconștient, ale celebriilor Freud, Jung, dar și la opiniile filosofice ale lui Erasmus de Rotterdam, Socrate, Giordano Bruno ori Nietzsche. Aceste întâlniri prilejuiesc adevărate introspecții, prin care David își analizează copilăria și adolescența, anii de studii și începutul carierei universitare. Pe David îl cunoaștem și din dialogurile intime cu Charlie, indiferent de locul în care se află. Schimbă impresii și se sfătuiesc, se chestionează referitor la anumite întâmplări. Un loc aparte îl ocupă sentimentele pe care le nutrește David față de frumoasa doctoriță: „Se pare că între Alexandra și David, discret, începea să se înfiripeze o poveste romantică, chiar dacă doar din priviri furate” (p. 84). Din păcate, tânără doctoriță este iubita lui „Anthony Santoro, șeful unui clan mafiot din New York” (p. 36), iar Alexandra reprezintă, pentru el: „Femeia vieții mele” (p. 52). Observând că Alexandra este absorbită de problemele de la spital, Anthony îl pune pe Dominic De Luca, verișorul Alexandrei, să afle ce se întâmplă, iar când Alexandra hotărăște să se ducă la Telluride, în Colorado, locul de naștere și al copilăriei lui David, convins fiind că în felul acesta îl vindecă, îl trimite pe Dominic pe urmele lor, cu ordin să-l elimine pe David, pentru a recăpăta-o

pe Alexandra. Credem că autorul nu a ales întâmplător toponimul Telluride, gândindu-ne la teluric/pământ/pământesc, gândindu-se, probabil, la parimia: „Din pământ ne-am născut, în pământ vom ajunge.” Pe drumul de la New York la Telluride, Alexandra află toată istoria lui David și, la rândul ei, le-o povestește pe a ei. Când Dominic ezită să ducă la îndeplinirea ordinului de eliminare a lui David, primit de la Anthony, acesta îl trimite pe Salvatore Russo, „cunoscut pentru cruzimea și eficacitatea în rezolvarea problemelor” (p. 216), însărcinat să-l elimine chiar și pe Dominic. Salvatore îl împușcă pe Dominic și apoi își descarcă pistoalele în casa copilăriei lui David, din Telluride, convins fiind că și-a îndeplinit misiunea. Din fericire, David este numai rănit la un braț, însă Charlie este de-a dreptul desființat. Evenimentul și dispariția lui Charlie îl determină pe David să-și revină și să-și mărturisească iubirea față de Alexandra. Alexandra îi mărturisește însă din ce familie de mafioți provine și-i spune lui David că singura șansă să supraviețuiască este întoarcerea ei la Anthony. Până la urmă, cei doi hotărăsc să rămână împreună și Alexandra îl sună pe Anthony să-i comunice acest lucru. Soluția o oferă Dominic, care, grav rănit, hotărăște „o simplă reglare de conturi” (p. 275) cu Anthony. În „duelul” pistolarilor, cei doi seucid reciproc. Alexandra și David se întorc la spital: „Tu (Alexandra-n.n.) să profesezi, iar eu, ca orice om normal la cap, să mă externez oficial” (p. 276).

„Un an mai târziu, într-un studio de televiziune din New York, se derulează emisiunea lui Charlie... Alături de Charlie este prezent și David, iar printre spectatori se află Alexandra” (p. 279). (5 iulie 2024)

P.S. Această trilogie a fost prevestită/înainte vestită de apariția romanului „Cu mîntea razna”, apărut tot în 2024, la Editura Cristian PluArt, din Malu Mare, județul Dolj, România, semnat Iulian Margu, în care autorul unui accident de circulație ajunge să stea de vorbă cu spiritul propriei victime, iar când spiritul îl părăsește, autorul accidentului alege să-l urmeze. De amintit este și piesa de teatru „Confidențial” în care, atunci când credem că suntem stăpâni pe viitor, ne ajunge din urmă trecutul.

DISCURS DESPRE CULTURĂ (I)

CE ESTE CULTURA? LA CE E BUNĂ? CE FACEM CU EA?

Gheorghe DEACONU

Cred că ați sesizat, stimați cititori, că textele pe care le-am publicat în coloanele revistei noastre, în prima parte a anului 2024, n-au rămas o simplă cronică a programului pe care Forumul l-a consacrat Râmnicului cultural, ci s-au constituit într-o mărturie, o meditație și o pledoarie pentru viitorul cultural al urbei. Voi continua acest demers publicistic într-un nou serial, îmbrățișând, de această dată, întregul spațiu vâlcean. Îmi propun ca, pe parcursul a cinci numere, să vă împărtășesc câteva gânduri la care am ajuns prin evaluarea analitică a experienței acumulate în agora culturală a Cetății. Căci – vă avertizez de la bun început – nu vă voi „vorbi” despre cultură în general, teoretic și abstract, despre cultura din dicționare, enciclopedii și tratate academice, ci despre **cultura comunității**, despre cultura vie, „în act”, cultura care încorporează conceptul într-un concret real, adică despre cultura **trăită**, nu cultura **știută**, despre cultura noastră cea de toate zilele, încercând, pentru început, să răspund la trei întrebări: **ce este cultura, la ce e bună, ce facem cu ea?**

Nu cred că v-aș media o mai bună înțelegere a culturii, „fabricând” încă o definiție (care s-ar adăuga la sutele de definiții cunoscute), deși o am gata formulată. Este suficient, cred, să pornesc de la o afirmație simplă: cultura (prin care, de-acum înainte, voi denumi cultura comunității) este, cu o sintagmă a lui Dimitrie Gusti, fondatorul Școlii Sociologice de la București, o **totalitate umană**, complexă și proteică, materializând un ideal de viață propriu omului. Nu putem concepe cultura în afara omului, creator și receptor de cultură. Calitatea esențială a condiției umane – rostesc, desigur, un truism – este **culturalitatea**.

Bivalența omului de a fi, deopotrivă, emițător și destinatar al actului cultural, mă conduce la cea de a doua aproximare a culturii: **cultura este comunicare**. Cultura este, înainte de toate, **logos**, cuvânt, text, mesaj – în multiple expresii formale, se înțelege –, care se transmite de la om la om, de la o epocă la alta, de la o generație la alta, de la comunitate la comunitate. Fiecare perioadă / generație / comunitate, fiecare entitate umană (etnică, demografică, socială, confesională, profesională etc.) receptează, trăiește și transmite **altfel** cultura. Cultura este un flux permanent de cunoaștere, comunicare și creativitate, vehiculând idei, cunoștințe, mesaje, semne, simboluri, expresii, imagini, valențe, semnificații etc.

Circuitul comunicațional, pe orizontală și verticală umanității, conferă culturii – identific astfel a treia dimensiune definitorie – calitatea de a fi o **comuniune** de informații, tradiții, valori, legi, coduri, reguli, mărci, modele, paradigme etc. Acest ansamblu gnoseologic, axiologic și praxiologic îl ajută pe om să gândească, să creeze, să producă, să supraviețuiască dezastrelor naturale și cataclismelor sociale. El asigură coeziunea și continuitatea comunității. În optica mea, axa structurală a culturii o constituie corelația dintre **patrimoniul și creativitate**, care se actualizează, se contextualizează și funcționează, printr-un mecanism autoreglator, în fiecare comunitate umană, în fiecare perioadă istorică, generație după generație. Acum un veac, Simion Mehedinți aprecia că există, în raport cu evoluția culturii, generații și generații, există generații creatoare, dar și generații consumatoare, ba chiar și generații risipitoare...

Voi reveni asupra acestei disocieri, când îmi voi asuma misiunea de a vorbi în numele și în dreptul generației mele („Generația 68”), care a intrat în „scena” culturii vâlcene spre finele anilor '60 ai secolului trecut. Deocamdată, să-mi urmez firul logic a ceea ce poate fi numit *designul* discursului meu. Dacă știu acum, fie și aproximativ, **ce este cultura**, să încerc să răspund la cea de a doua întrebare: **la ce e bună cultura?** Care e locul, rostul și rolul, într-un cuvânt, **folosul** culturii în societate, concret într-o comunitate umană? Înainte de toate, având încă proaspătă în conștiință experiența „culturii de masă” în regimul comunist, susțin **statutul autonom** al culturii, exclud, adică, orice formă de înfeudare a ei puterii, politicii, ideologiei, indiferent de „culoarea” acesteia. Apoi, dezavuez prejudecata academică, elitistă a nobilei inutilități a culturii, a gratuității artei, aceasta avându-și rațiunea în sine și pentru sine, interpretată ca o „înălțare” în sfera absolută, impersonală. Cultura nu poate fi înțeleasă în afara **eposului, etosului și etnosului** comunității a cărei marcă se definește și se recunoaște. În această privință, îmi însușesc conceptul „folosului de obște” al cărturarilor râmniceni din secolul XVIII, concept care, împreună cu alte paradigme, atestă modernitatea și pragmatismul gândirii înaintașilor noștri despre statutul culturii. În fine, chiar dacă, știu, **ludic** este consubstanțial culturalului, cultura – simbioză de multiple valențe, cognitive, civice, etice, estetice, ludice etc. – nu poate fi redusă la divertisment, la simpla distracție, la „joc” pur și simplu. Ca fenomen social, cultura trebuie scoasă de sub zodia *panem et circenses*.

Toate cele trei „amenințări” asupra culturalului (pe care doar le semnalez aici, dar ele ar trebui analizate și evaluate) sunt în continuare actuale în societatea noastră, în comunitatea vâlceană. Dinamica „Zilei Imnului Național”, evenimentul emblematic al Râmnicului, al Vâlcei în perioada postdecembristă, îmi oferă un exemplu convingător de involuție: de la un program profilat pe afirmarea identității și personalității spațiului vâlcean (chiar și cu un suport istoric controversat, contestat de către unii istorici) la o serbare de duzină, transformată într-o sursă de capital electoral și cu o ofertă limitată la „pâine și circ”. Ce departe suntem de „strategia” culturală a Râmnicului din același veac exemplar, secolul XVIII, care conjuga cele două forțe prin care se manifesta energia spirituală a comunității: pe de o parte, forța de atracție, capacitatea de asimilare; pe de alta, forța de iradiere, puterea modelatoare! Așa cum arată acum, „Ziua Imnului” nu poate fi un „izvod”...

Așadar, cultura face parte din ființa comunității, asigurându-i coeziune socială, consistență spirituală și continuitate temporală. Suntem, oare, conștienți de adevărul că județul Vâlcea a rezistat (și are șanse reale să reziste în continuare) ca unitate teritorial-administrativă unitară, autonomă și grație argumentelor pe care le oferă cultura, care conservă, codifică și consolidează mărcile identitare ale comunității, cele care-i certifică unicitatea și personalitatea? Mai direct spus, conștientizează liderii noștri politici și administrativi, parlamentarii vâlceni că, dacă printr-o nouă reorganizare a țării, județul ar dispărea ca unitate administrativă de sine stătătoare, Vâlcea ar supraviețui pe harta României doar ca entitate spirituală?

Această înțelegere mă apropie de formularea răspunsului la cea de a treia întrebare privitoare la cultu-

ră: **ce facem cu ea?** Evident, „dezbateră” problemei îi vizează, prioritar, pe decidenții și responsabili fenomenului cultural, pe managerii și specialiștii instituțiilor publice de cultură, pe liderii și animatorii organizațiilor nonguvernamentale cu profil cultural, dar îi privește nemijlocit pe cărturari, creatori și artiști, adică pe „actorii” scenei culturale și, în fine, ne include pe toți, ca iubitori de cultură, ca beneficiari ai actului de cultură, pe care-i denumim, simplist și superficial, „consumatori de cultură”, aliniindu-i, arbitrar și artificial, sintagmei „consumatori de produse”. Mai ales, pentru aceștia, cultura este (ar trebui să fie), în ordine spirituală, „pâinea noastră cea de toate zilele”, fără ea, riscăm să ne înstrăinăm de esența ființei noastre ca oameni, să ne dezumanizăm. Indiferent de destinul biografic al fiecăruia dintre noi, de traseul nostru socio-profesional, de nivelul de instrucție și educație, cultura ne oferă șansa de a ne împlini, de a ne individualiza și personaliza. De aceea, să ne rugăm, în fiecare zi, să avem parte, nu numai de „pâinea”, ci și de „cultura noastră cea de toate zilele”. Să ne ducem la bibliotecă, la muzeu și la teatru cu aceeași stare de spirit cu care mergem la biserică. Cultura este, în ultimă analiză, o **sărbătoare**, aura ei de sacralitate ne încarcă, ne umple cu acea energie pozitivă, creatoare, care ne legitimează ca oameni. Cultura (o carte, o expoziție, un spectacol, un concert etc.) ne oferă șansa de a depăși cotidianul (cu nesfârșitul lui cortegiu de servituți, suferințe și umilințe) printr-un sărbătoresc izbăvitor. Cultura este calea salvării umanității noastre esențiale.

Cum? Printr-un dublu efort conștient și constructor de sine, la nivel individual și la scară colectivă: noi toți, împreună, parteneri ai actului de comunicare culturală – emițători și destinatari, creatori și receptori –, să transformăm cultura într-o a doua școală, într-o **școală perpetuă, școala autoeducației, școala educației permanente**, „învățarea pe tot parcursul vieții”. Cei care au „descoperit”, după 1989, cu o zgomotoasă fanfară mediatică, acest „concept european”, au ignorat (cu bună știință?!), adevărul că realitatea românească era sincronizată, încă de la cumpăna secolelor XIX-XX, prin haretism, cu fenomenul european. Nu trebuia decât să preluăm această „moștenire”, s-o cercetăm, s-o filtrăm critic, s-o optimizăm, s-o contextualizăm, s-o remodelăm. Este ceea ce s-a încercat, în ultimele decenii, timid și incipient, în Vâlcea, spațiu în care haretismul a fost – așa cum ne convinge exegeza istoricului Gheorghe Dumitrașcu – un eșantion productiv și performant. Această experiență s-a grefat pe existența și funcționarea, încă din premodernitate, a unei școli de cercetare, animație și creație culturală, cunoscută drept „Școala de la Râmnic”. S-o redeschidem, s-o actualizăm!

Totalizând aceste opțiuni și convingeri, formulez o primă concluzie: cultura este zestrea, creația și expresia unei comunități, „cartea de identitate” a acesteia, ceea ce o individualizează și o personalizează în raport cu celelalte comunități, ceea ce-i asigură perenitatea. O administrație, o primărie care nu conștientizează această amprentă, ocupându-se numai de drumuri și poduri, pavele și parcuri (necesare și acestea, desigur), dar ignorând cultura (de exemplu, zăvărând bibliotecile), își condamnă comunitatea la anonimat și mediocritate. Mai mult, riscă să-și piardă identitatea și viabilitatea. Avansând către „episodul” următor, vă propun, stimați cititori, să ne ocupăm de ceea ce înseamnă o **comunitate culturală** și să apreciem dacă Vâlcea noastră este o asemenea comunitate, conștientă și responsabilă de culturalitatea ei și, pe acest fundament, să ne întrebăm cum gestionăm devenirea și dezvoltarea culturală.

2024 - BACALAUREATUL CONTRASTELOR

„Putem considera că obiectivul general al învățământului este să cultive desăvârșirea” (Jerome S. Bruner- psiholog american)

Gheorghe PANTELIMON

În perioada 17 iunie – 5 iulie 2024, în 447 de centre, s-a desfășurat examenul de Bacalaureat, sesiunea de vară. Ministerul Educației a anunțat că sunt așteptați să susțină examenul peste 134.000 de candidați, 119.000 din promoția curentă și 15.000 din seriile precedente. Au fost prezenți 130.041 candidați – 116.698 din promoția 2023/2024 și 13.343 din cele anterioare. Conform statisticilor, peste 60.000 dintre elevii care au intrat în urmă cu 12 ani în clasa I nu s-au înscris la Bacalaureat în 2024. Alți circa 27.000, care au participat în luna martie a.c. la simularea examenului, nu s-au mai înregistrat să-l susțină, iar 103 candidați au fost eliminați din examen pentru fraudă sau tentativă de fraudă.

Între 17 și 27 iunie au fost programate următoarele probe: Evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română, Evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă, Evaluarea competențelor digitale și Evaluarea competențelor lingvistice într-o limbă de circulație internațională. Nu s-au acordat note sau calificative admis – respins, rezultatele fiind exprimate prin stabilirea nivelului de competență în domeniu: mediu, avansat, experimentat.

Între 1 și 5 iulie s-au desfășurat probele scrise la Limba și literatura română, proba obligatorie a profilului și specializării, proba la alegere a profilului și specializării și proba la Limba și literatura maternă. La toate probele, profesorii de specialitate au apreciat că subiectele au fost bine concepute, echilibrate, au respectat programa școlară, iar cerințele au fost simple, ușor de înțeles, fără capcane.

Subiectele date pe 1 iulie 2024 la Limba și literatura română au apărut imediat în spațiul online, se pare dintr-un centru de examen din Târgu-Jiu, fiind o încălcare gravă a regulilor stabilite.

Rezultatele, afișate pe 8 iulie înainte de contestații, sunt relativ bune. Potrivit datelor centralizate de Ministerul Educației, din totalul de 130.041 candidați care au susținut examenul au promovat 99.371 – 95.112 din promoția curentă și 4259 din cele anterioare, rata de promovare fiind de 76,4%, față de 72,8% în 2023, cea mai mare din ultimii 15 ani. Numărul notelor foarte bune, raportat la cel al candidaților, nu este mare; 18426 au obținut medii între 9 și 9,49,

iar după contestații numărul a crescut la 18.852. Situația notelor de 10, pe discipline de examen, este următoarea: numai 408 la Limba și literatura română, 3279 la proba obligatorie a profilului (Matematică – 2424, Istorie – 855 și 4866 la proba la alegere a profilului și specializării, din care 1234 la Logică și argumentare); 39 de candidați au încheiat probele scrise cu media 10, fiind cele mai puține din ultimii 11 ani, ceea ce ridică semne de întrebare legate de calitatea, eficiența și performanța învățământului românesc. Cele mai multe medii maxime le-au obținut candidații din București – 13, față de 5 în 2023, iar pe locul al doilea se situează cei din județul Iași, cu 3; cea mai mare rată de promovare s-a înregistrat în liceele teoretice, iar cea mai mică la liceele tehnologice și în mediul rural; mai mult de un sfert din candidații care au învățat în liceele de la sate nu au reușit să obțină media 5, ceea ce reliefează discrepanțele uriașe între calitatea învățământului din mediul urban și a celui din rural, o realitate care din păcate trenează.

Rezultate dintre cele mai bune au obținut absolvenții din județele Cluj – rata de promovare fiind de 85,3%, Galați – 83,4%, Bacău – 82,8%, Brăila – 82,6%, Brașov – 82,6%, municipiul București – 82,1%, Sibiu – 81,1%, Iași – 80,8%, Alba – 80,3% și Buzău – 80,1%. La polul opus se situează județele Ilfov – 53,8, Harghita – 57,6%, Giurgiu – 60,2%, Teleorman – 64,6%, Gorj – 67,1%, Olt – 70,5%. În aproape 50 de licee niciun candidat nu a promovat examenul, iar în alte peste 430 rata de promovare a fost sub 50%. Spre exemplu la liceele din comunele Zetea – județul Harghita și Tismana – județul Gorj, nu a promovat niciun candidat, de asemenea, promovarea a fost zero și în trei unități de învățământ din județul Olt. Potrivit Ministerului Educației, județul Ilfov se situează pe ultimul loc în țară în ce privește rata de promovare la Bacalaureat din anul 2020 până în 2024 și este inexplicabil de ce nu s-a întreprins nimic pentru îmbunătățirea situației.

După afișarea rezultatelor au fost depuse 51.373 de contestații, iar după parcurgerea procedurii de reevaluare pentru 48.896 de lucrări notele acordate inițial au fost modificate, în plus sau în minus, conform metodologiei, iar 2354 de candidați au obținut note mai mari. Se ridică unele semne de întrebare privind corectitudinea evaluării digitale. În urma soluționării contestațiilor rata de succes, la nivel național, a crescut cu 1,8%, de la 76,4% la 78,2%, iar numărul elevilor

promovați a ajuns la 101.725, cu 2354 mai mulți față de rezultatele inițiale. Comparativ cu procentele din sesiunile de vară ale Bacalaureatului din ultimii doi ani se remarcă un progres de 3 procente (75% în 2023 și 75,2% în 2022). Și numărul elevilor care au promovat Bacalaureatul cu media 10 a crescut de la 39 la 59.

În județul Vâlcea, examenul maturității a fost organizat și s-a desfășurat în 11 centre. Pentru susținerea probelor scrise s-au înscris 2537 de candidați de la învățământul de zi, seral și frecvență redusă, 2235 din seria curentă și 302 din cele anterioare; au absentat de la examen 75. Înainte de contestații rata de promovare a fost 76,12%, apropiată de cea înregistrată la nivel național, situând județul nostru pe locul 17 din țară; pentru candidații din promoția curentă aceasta este mai mare – 81,1%. Din totalul de 2462 de candidați prezenți au promovat 1874; nu au promovat 588; 148 au obținut note de 10, după cum urmează: 4 la Limba și literatura română, 59 la proba obligatorie a profilului și 85 la proba obligatorie a profilului și specializării. Un singur candidat, Daria Maria Bălan, absolventă a Colegiului Național de Informatică „Mattei Basarab” Râmnicu Vâlcea, profilul Științe Sociale, a obținut media 10.

Absolvenții de liceu care nu au promovat examenul de Bacalaureat în sesiunea iunie-iulie mai au o șansă la a doua sesiune din acest an, programată în perioada 8-30 august 2024.

Sunt multe controverse referitoare la examenele naționale. Experții în domeniul educației critică faptul că un număr tot mai mare de elevi se pierd pe parcursul celor 12 ani de școală, dispar din cataloage. Oficial, rata abandonului școlar în România este de 16%, față de 10% media UE, situându-ne pe primul loc, însă în realitate rata abandonului este dublă susțin specialiștii. De asemenea consideră că subiectele pentru examene, mai ales la Bacalaureat, sunt „trivial de simple”, aranjate, încât cei mai mulți absolvenți să promoveze.

O cauză importantă a acestor neajunsuri, în opinia lor, este modelul curricular prost croit și solicită o intervenție reală în sistem. Instituțiile internaționale au analizat nivelul educației din țările Uniunii Europene. În 2022, 42% din populația UE, cu vârste cuprinse între 25 și 74 de ani, aveau o diplomă de învățământ superior. În România, proporția este 24,7%, în timp ce în unele state ca Irlanda procentul ajunge la 62,3%, ceea ce demonstrează că interesul tinerilor români pentru continuarea studiilor după absolvirea liceului este scăzut.

În opinia noastră este o problemă de siguranță națională și trebuie acționat în mod responsabil, fără întârziere, pentru schimbarea radicală a acestei situații de care depinde, în mod direct, viitorul națiunii noastre.

MARIAN ILIE

Cu Raluca sus pe metereze

Fiindcă țara e la cotitură
Și-ncă mai respiră prin cultură
Niște liberali cu minți “trezite”
Luară ei cultura la gândite
Și, cumva ca să o reseteze
O suiră sus pe metereze
Pe Raluca, perla liberală
Ce n-a prea cules roade din școală
Și, prin statul paralel, sinistru
O numiră, fraților, ministru
Cu pricazul să-și îndrpte pașii
Înspre ce brăzdară-naintașii
(Că nu toți au fost români, vezi bine

Nu-i o chestiune de rușine!)...
O suiră pe-un buldozer dară
Dându-i Opera- țintă primară
S-o “trezească” dumneai cumva
Să ne reseteze muzica
Așașându-i vechii instituții
Tinerimea, coaptă-n revoluții
C-un ansamblu popular notoriu
Cu Preludiu, cor de repertoriu
Și-alte excrescențe muzicale
Toate cu prestații mondiale-
Mergeau cică pe-un drum nefiresc
Etalând mult spirit românesc
Când tot globu-acum e în schimbare
- Hai cu ele la învioreare
Sau, precum îi zic acuma, “Woke”
Să nu batem, bre, pasul pe loc!
Ca să nu le pună pe fărâș

Le transferă Operei ataș
Că și asta (nu am să insist)
O tot ține-n stilul clasicist
Trebuie dar să se-mprospăteze
- Cu Raluca sus pe metereze
Se va face, musai, mintenaș
Dup-acest electoral relaș

ANUNȚ

A încetat din viață, după o lungă suferință Octavian Nicolae Fota (29.06.1932 - 21.08.2024) fost Inginer Șef la C.P.L. Râmnicu Vâlcea și Director la Interprinderea de Echipament Hidraulic Râmnicu Vâlcea (1982-1989)...

Foști salariați ai celebrii întreprinderi, HERVIL (așa era denumită I. E. H. Rm Vâlcea din 1985 în documentația de export), îi vor păstra o vie amintire!

Dumnezeu să-l odihnească în pace...

DIN REVISTE LUATE...ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

Motto 1: „Cocoșii negri cântară/ Zori albe nu să vărsară/ Zorilor surorilor/ Nu grăbireți a zorire/ Pân' cutăre s-o gătire/ S-o găti, s-o-mpodobire/ Cu podoabe de argint/ Cum n-o fost nicicând/ Pân'a fi mers în pământ...” (Phoenix- *Cocoșii negri*.)

Motto 2: „Apus peste apus/ Ce iute trece timpul/ Și zorile s-au dus/ Ce rece bate vântul.../ Căci timpul nostru s-a scurs/ În umbra marelui urs...” (Phoenix- *În umbra marelui urs*.)

Albumul *Cei ce ne-au dat nume* a fost certificatul de naștere al unui nou gen muzical *etno-rock!* Și al unui fenomen, numit *Phoenix*. Ne-a marcat viața într-o vreme trăită de noi în *umbra marelui urs*, în care *Cocoșii negri* cântau cu plisul închis. Fenomenul continuă, e viu... „Phoenix este viața mea, ... un gând frumos care trebuie dus mai departe.” Sunt cuvintele testament ale lui Nicu Covaci. Liderul trupei *Phoenix*, Nicu Covaci, a trecut vămile Cerului. Legenda sa continuă să se înalțe pe aripi de jar și cenușă. „El zboară printre stele, dar va fi alături de noi toată viața. E nemuritor. „(Tândărică- Ovidiu Lipan, o altă legendă). „Fie să renască numai cel ce har/ are de-a renaște, curățit prin jar,/ din cenușa-i proprie și din propriu-i scrum,/ astăzi ca și mâine, pururi și acum...” (din cântecul magic *Invocație-versuri*: Șerban Foarță și Andrei Ujică). A dat aripi *păsării cu har* de a renaște din jar, a făcut să cânte *mugurii de fluier și ne-a dat nume*.

Apostrof-ul din *Gustar*, pe copertă, face un rezumat al conținutului: *In memoriam Ismail Kadare; Dosar Constantin Noica și Ancheta: De ce mai scrieți?*(II). În dimineața zilei de 1 iulie a.c., a murit, în urma unei crize cardiace, la Tirana, marelui prozator albanez Ismail Kadare, un nedreptățit al juriului *Premiului Nobel*, deși prezent pe lista acestuia de peste 30 de ori. Împlinise 88 de ani. La *In memoriam*, citim, în loc de editorial, fragmente din memoriile sale, *Dimineți la Café Rostand*. Un alt *In memoriam* Ioan Es.Pop are rezonanță biblică: *Ioan-o poveste*, sub condeiul lui Nicolae Coande. În recitaluri, în amintirea acestuia, când citea Ioan mergea la Athos, sau muntele venea la el- era un contrast puternic între glasul său limpede și suferința ascunsă în poemele sale sosite ca din altă lume: „Am aflat că, după moarte, ca deținător al acestui ordin, avem dreptul la o salvă de pușcă.” Ioan Es.Pop a inventat povestea în poezie. Ion Hirghiduş are la *Puncte de reper*: *Noica și cultura europeană în raport cu ființa istorică*. Citim la *estuar*: *O scrisoare de la Ion Zubaşcu*, adresată lui Ion Pop. Acesta dă spre publicare „această scrisoare mai ales pentru caracterul ei confesiv, de puternică vibrație umană, definitorie pentru o personalitate poetică (și critică) profundă de exemplară ținută morală.” *Dosar*-ul întocmit lui Noica are probe: *Scrisori către Nicolae Bagdasar*. Din răspunsurile la *Ancheta Apostrof: De ce (mai) scrieți?* (II) m-a frapat replica lui Gellu Dorian: „Scriitorul adevărat se lasă înlocuit de scriitorul fals.” Elisabeta Pop ne aduce aminte că s-au pe-trecut 120 de ani de la moartea lui *Anton Pavlovici Cehov*. Un număr remarcabil.

Ridic ochii la *Steaua*. Editorialul lui Ovidiu Pecican: *Un poet din nord*, are o stea polară: Ioan Es.Pop. Cel venit din Nord a dobândit statutul de poet de prima mână, cu o operă jucând- ce e drept, cu măiestrie- pe numai două-trei coarde. Plecarea lui de pe scena lumii românești de azi, trecerea lui abruptă și prematură în istoria literaturii, ne sărăcește și ne întristează. Dacă l-ați uitat pe Ștefan Bănuțescu, autorul care a bătut un *Drum în câmpie* și a fost surprins pe drum și de *Iarna bărbaților*, îl readuce în actualitate Ioan Holban, cu

studiul-portret *Ștefan Bănuțescu*. Rubrica *Fragmente esențiale* aduce la lumină un text din eseul *Racine și Shakespeare* (1823): *Ce este romantismul*, manifestul romantic al lui Henry Beyle alias Stendhal. Laura Gheorghiu este preocupată de *Geografie și estetică în istoria literaturii* câtă există în *Geografia literaturii*, publicată de Cornel Ungureanu. O grafică elegantă împodobește acest număr, care pe coperta finală reproduce un fragment din Coresi: „Și cine va ceti până la sfârșit, că va afla cu adevăr că e așa că această carte arată-ne noao păcatele noastre și ne învață cumu ne turnăm și ne pocăim.”

Nu cer să vă pocăiți, dacă veți citi sau nu până la capăt această însăilare, cititorii mei!

Trecem munții pentru un popas la *Convorbiri literare* din luna iulie. Semnalăm cronică literară *Proza singurătății în căutarea Celuilalt*, de Livia Iacob, la *Castelul din Bălți*, cea mai recentă ficțiune semnată de vâlceanul Puiu Răducan, cu multe alte inițiative. Iată un fragment din cronică: „Ca în acest inspirat final, care desigur va da mult de gândit cititorilor pe care autorul cărții îi numește constant prin apelativul prieteni; « Îți promit sub jurământul cântecului pădurii, al Lunii și al Soarelui, că nu te voi părăsi niciodată! Nu mai plec de-aici nicăieri! Rămân să facem castelul! Rămân să facem castelul.» Editorialul lui Cassian Maria Spiridon: *Actualitatea unui îndrumar* așează față în față *Teoria literaturii*, un clasic volum al americanilor René Wellek, Austin Warren și *Principii de estetică*, de G. Călinescu. Din această confruntare, Cassian Maria Spiridon deduce: „Claritatea și precizia în definirea unor termeni precum teorie, critică și istorie literară se constituie într-un îndreptar de perenă actualitate...” *Bujor Nedalcovici nu a avut niciodată o strategie a succesului* îi declară în dialogul cu istoricul literar Anastasia Dumitru. La *Ancheta* revistei: *Actualitatea junimismului* i-a sosit rândul să răspundă și lui Theodor Codreanu. Ion Papuc ne surprinde cu *Exasperarea interbelică* de care era cuprins Mircea Eliade. Cu Gheorghe Grigurcu urcăm *Munții celești*. Ion Hadâr-că măsoară: *Dimensiuni europene ale operei cante-miriene*. Nu obosește Gheorghe Cliveti și scrie al doilea episod din: *Tema modernității românești în disputa Iorga-Lovinescu-Ibrăileanu și la „judecata” lui G. Călinescu*. Ion Holban ne propune încă un capitol de istorie literară: *George Bălăiță*. Există *O sacralitate fără Dumnezeu* o decriptează și o relevă Ioan Lascu în poezia lui Jules Supervielle. Cu un eseu incitant ne surprinde Cristian Scarlat: *Ricoșeu de lectură, arând tar-laua poeziei, prizând istoria sau vânătoarea de sens*. Nu putea lipsi Constantin Coroiu (un mare admirator al lui A.P.Cehov) și: *Corespondența unui privitor al „paradisului banal”*. Pomenim, ca de fiecare dată, excelenta *COMPRESA REVISTELOR*.

Citim (și) în *Formula AS*, iulie, a.c.: *Despărțirea de un mare și drag poet: Ioan Es.Pop*. „Poezia e drumul cel mai scurt de la cele văzute la cele nevăzute”, dintr-un interviu mai vechi.

Contemporanul. În loc de editorial, Nicolae Breban declanșează: *Un atac asupra incompetenței*, din regimul trecut. Cine are curajul să atace incompetența actuală răspândită ca o epidemie din societatea românească?... Și impostura! Din arhivele demnității naționale, Ioan-Aurel Pop ne reamintește proverbul: *Vorba dulce mult aduce*, în textul din corpul revistei. Pentru Daniel Cristea-Enache *Cel mai iubit dintre critici* este Alex Ștefănescu. La *Istorie literară*, pentru Theodor Codreanu *Pamfil Șeicaru*. *Spărgătorul de gheață*, prezicerile marelui ziarist, făcute acum 60 de ani, se adevăresc în ceea ce privește Rusia, China și Orientul Mijlociu. Constantin Toader, în: *Rescrierea istoriei în era*

revoluției woke, ne avertizează: „De câțiva ani, noul curent woke a trecut Atlanticul, reușind să seducă elitele europene și să impună cenzura.” Mă întreb la ce mai sunt bune elitele?! În *Agenda culturală*, Răzvan Săcrieru punctează: *Recunoștința capitalei României față de geograful francez Emmanuel de Martonne*. În adevăr, duminică, 2 iunie 2024, a avut loc, la București, inaugurarea bustului geografului Emmanuel de Martonne, în prezența a numeroși invitați din țară și străinătate. *Cartografii simbolice* îl are în chenar pe Adrian Majuru și *Timpul orașului București*. Această carte se dorește un șantier deschis. Este o poveste a Bucureștilor de la o mahala la alta, de la un secol la altul, cu treceri prin peisaje umane diferite. Lectură plăcută!...

Lucașfărușul de dimineață ne invită la o lectură din Varujan Vosganian și ale sale: *Poeme în proză*. În pagina următoare, Horia Gârbea creionează un dublu auto-portret pe care îl tușează Varujan Vosganian în *Cartea șoaptelor și Statuia comandorului*. Articolul se cheamă: *David după Caravaggio*. În intervenția sa, Sanda Cordoș se (ne) întreabă: *Ce făcea Ion Vineanu acum o sută de ani?* O pagină cu *Poeme* ale lui Adrian Popescu, laureatul *Premiului Național de Poezie*, citim în acest număr: „Mi se spune tot mai des,/ scrii prea grav, ca demult,/ azi, acum, aici, pretutindeni,/ se caută un stil mai lejer...” (*Stilul minimal*). Ovidiu Pecican dezleagă enigme ale istoriei noastre din secole trecute și neștiute: *Două narațiuni istorico-legendare din secolele al XIII-lea-al XIV-lea* (2). Ion Lazu își continuă serialul, cu episodul 4 din *Scriitori români în exil*; avem datoria de a nu uita. Pagina ultimă dă ocazia lui Aurel Maria Baros să formuleze pentru titlu un joc de cuvinte: *Edgar de Gas, zis Degas*. Acestea am zis și eu aici despre revistă.

Orizontul lunii iulie are un documentar: *Centenarul unei opere fundamentale*. Știm acum! *Istoria civilizației române moderne*, de Eugen Lovinescu, a împlinit venerabila vârstă de un veac. Pe aceeași foaie, Cornel Ungureanu scrie: *Alexandru Ruja, de la o carte la alta*. Cartea cu pricina se intitulează: *Istoria literaturii române contemporane din Vest* și este una din cărțile memorabile ale anului. O carte pentru totdeauna. Interviul lui Cristian Pătrășconiu îl are preopinent pe Theodor Paleologu: *Piatra de pe Acropole*. Un Theodor Paleologu, rățâcit peste 20 de ani, prin țări străine, se-ntoarce la obârșie, acasă, ca un Ulise modern, pentru a-și împlini menirea. *Ancheta revistei* aparține aceluiași neobosit Cristian Pătrășconiu: *Elegant/necioplit?* Volumul tandemului Adrian Alui Gheorghe și Vlad Alui Gheorghe: *Mușcătura de măr* este prezent în monologul lui Alexandru Oravițan: *Dialogul generațiilor*. Distinsului om de cultură Ion Pop, Grațela Benga îi află o: *Unitate de adâncime* în cărțile tipărite *Ore franceze*, 2 volume. Volumul-sinteză: *Filosofia lui Blaga*, de Marta Petreu constituie o necesară invitație la (re)lectura operei gânditorului ardelean. O face cu aplicație Alexandru Colțan: *Luciditatea sintezei*. În colecția de *Opere fundamentale*, inițiată de Eugen Simion după modelul *Pléiade*, au apărut de curând două masive volume Charles Baudelaire, *Florile răului*, pe hârtie de biblie. Vasile Popovici îi scrie cronică: *Un mausoleu somptuos pentru Baudelaire*. O opinie interesantă avansează Adina Baya despre: *Literatura în era corectitudinii politice*. În final, citim *Tur de orizont și Cronică măruntă*.

Și *Ramuri* publică două texte evocatoare la *pe-trecerea* dintre noi a poetului Ioan Es.Pop, semnate de Gabriel Coșoveanu („...Ioan Es.Pop se arată, din nou, ca un locuitor nu al acestei planete, ci al poeziei sale...”) și Gabriela Gheorghiușor cu studiul literar: *Ioan Es.Pop și poezia ca Evanghelie pe dos*. Reproducem: „Ioan Es.Pop (n.1958 - d.2024), important reprezentant al promoției '90, este, din punctul meu de vedere, și poetul de maximă valoare (alături de Cristian Popescu, vârful de lance al nouăzecismului, dispărut prematur). (Continuare în pag. 13)

BABI TORICA

Ligia ZAPRAȚAN NICOLESCU

Până în clipa când am deschis ușa ca să răspund la soneria ce nu mai contenea, n-am și n-aș fi știut să răspund la întrebarea copiilor: cum arată Baba-Cloanța Cotoroanța. Atunci am aflat. În fața ușii și în fața Ginei, prietena mea și sora lui popa Doru Mihăilescu, stătea proțâpită o ființă care, dacă n-ar fi avut mâini și picioare ca oamenii, ar fi putut fi încadrată în oricare clasă de mamifere.

Era scundă, foarte scundă. Cred că abia trecea de un metru și jumătate. Avea sus ceva care se vedea că era cap. Înfașurat într-un șomoioag de câlți alb-gri murdar, câlții ce am dedus că ar fi trebuit să fie părul, era un păr zburlit și bătucit spre rădăcina ce era lipită de cap ca o căiță. Destul de greu am înțeles de ce ansamblul nu era centrat pe o axă verticală ca la oameni: ființa ținea capul întors aproape complet înspre stânga antrenând parcă tot corpul într-o torsiune chimuită.

Nu aveam de ales. Întinsesem disperată, trăseseam de timp cât am putut. Concedii de boală ba pentru mine, ba pentru fată, concedii de odihnă, concedii fără plată printre, mă rog toate subterfugiile posibile pentru a câștiga încă puțin timp, încă un răgaz pentru a mai sta acasă cu fata. Încet-încet, cu ajutorul doctorilor am reușit să rămân lângă fata abia născută, un an, o lună și o zi. Mai mult nu se putea atunci. Apariția Ginei și a femeii despre care-mi vorbise că a avut-o ca bonă la copilul ei de un an, era aproape un miracol.

Am băut câteștrele câte o cafea, i-am mulțumit Ginei pentru amabilitate, am vorbit despre copii, despre nevoia mamelor de a sta cu copiii și insuficiența concediului postnatal și, bineînțeles despre „femeile la copii” și despre Babi Torica.

- Am avut-o eu, zise Gina, la Ștefănel. Nu vă uitați cum arată. Este foarte devotată și, se pare că toată viața ei a fost pe la mămicile care aveau nevoie de ajutor. A trebuit să plece de la noi fiindcă săptămâna trecută a reușit să vină aici, la Horezu, mama soțului meu să stea cu copilul. Acum Babi caută de lucru la altă familie. Nouă ne-a fost greu să-i spunem că va trebui să plece, s-a legat de noi înăștia doi ani cât a avut grijă de Ștefănel, iar acum Ștefănel tânjește după ea. I-am promis că o vom ajuta să-și găsească altă familie și iată-ne la dumneavoastră. O cheamă Victorița. (Mi-a zis și mai cum, dar am uitat). Noi i-am zis Babi Torica. Așa i-a rămas numele.

Asta a fost intrarea în familia și în viața noastră a acestei femei, o bucăciță de trup, un fuior de păr cărunt, doi ochi care lăcrimau mereu, urmare a unei conjunctivite cronice netratate, o față zbârcită de vreme, plină de riduri și de fire de păr groase, surii, ițițe pe ici pe colo printre cutele obrajilor, o gură fără nici un dinte, și un suflet în care încăpuseră toți copiii pe care i-a crescut cu dragoste și devotament ca și când ar fi fost ai ei. Fata mea, Theia, a fost ultimul copil de care a avut grijă și, dacă n-ar fi fost acea blestemată de pneumonie galopantă pe care o contractase trecând mereu dealul, ar fi mai trăit încă mult pe lângă noi.

Mai întâi am întregat-o dacă are lucruri personale pentru ca să-i fac un locușor al ei în camera fetiței. N-avea. N-avea nevoie, zicea, fiindcă în fiecare zi venea dimineața și pleca seara la Romani, la casa ei, după cum spunea. Apoi am băgat-o în cadă și am spălat-o bine. Nu era murdară. Doar pielea îi era zbârcită și uscată. Parcă era toată o stafidă uriașă. I-am dat schimburi noi,

și am chemat-o la masă. A vorbit tot timpul, povestind mereu câte ceva. Așa am aflat că făcuse doar două clase, cum se cerea atunci dar, surprinzător, nu uitase aproape nimic din ce învățase. Citea bine, chiar bine de tot și repede, demonstrândușor obișnuința cititului, exercițiul acestuia intelectual, fiind rarism în rudăria de unde venea. Din păcate, nu mai vedea decât literele mari.

În prima lună a dormit totuși la noi. Era mult prea întuneric la ora când eu trebuia să plec și ea să vină. Seara am pregătit baia fetiței, Am spălat-o cum știam eu. Nu i-a plăcut cum.

- Cucoane-cucoane, dar nu știți să vă-mbăiați copii. Te rog, lasă-mă pe mine!

Am lăsat-o. În apa din cadută a lepădat pe rând toate hainele fetei și scutecele. Alături avea pregătit un ulcior de vreo doi-trei litri cu apă fierbinte. A luat copila din brațele mele și, dintr-o dată, crengile noduroase care erau mâinile sale s-au prefăcut miraculos în ceva viu, tandru, moale și, rapid, mâinile sale au prins a umbla cu dragoste dar foarte ferm peste toată pielica fetiței, de la stânga la dreapta și de sus în jos, iar și iar, clăbuc de săpun și iar mângâiere-spălare peste tot, iar clăbuc, iar masaj. Apoi a luat un scutec din băiță, l-a pus pe trupul copilei și a început să toarne pe ea apă mai caldă, din ce în ce mai caldă din ulcior. A dat pe urmă cârpa jos. Ținea copila pe brațul stâng cu fața în jos. Rezemându-i capul în palmă susținea torsul în podul palmei, cu degetul mare sub mânăta stângă și degetul mic pe sub mânăta dreaptă. Apoi a început iar ritualul clăbuc-masaj, dar de această dată turnând pe copilă apă din ce în ce mai fierbinte. -O opărești, încercai eu să mă opun. Dar Babi Torica nu mai uzea nimic. Ca într-o transă, poate chiar într-o transă, baba trăgea copila de toate oscioarele ei, turna apă fierbinte, dădea cu săpun, timp în care nu s-a oprit din mormăitul unui soi de incantație, un descântec, după cum mi-a spus mai târziu. Un descântec de alungat relele și de adunat îngeri. După ce-a uscat-o în prosop, babami-acerut uleiul. I-am dat uleiul special cumpărat, pentru bebeluși. S-a uitat a milă la el, dar a doua zi a adus ea ulei de floarea soarelui în care scăldase din belșug frunze de salvie, de cimbrisor și șoc. Ți-a bun, răzvedi ferm. Cu ăștia ungem noi copiii. E sfânt uleiul, că l-am vorbit în rugăciuni când l-am făcut. Să nu mai dai copila cu prostii din alea de magazin. Astea ale noastre, de la bunici și străbunici, sunt sfinte, așa țărănești cum sunt.

A dormit copila toată noaptea, somn ușor cu vise frumoase, fără a se mai trezi. De atunci numai baba Torica a îmbăiat-o.

Conviețuirea noastră a început cu multe întâmplări amuzante. A intrat într-o zi pe ușă, agitată, gâfâind:

-Ce-ai pățit, Babi, parcă te-au alergat turcii?

-Aoleu, nu zi! Chiar cred că m-a alergat unu peste deal.

-Cum adică?

-Păi, acu, când trec eu dealul, știi, abia se luminează. Pe Dealul Ulmului, totuși, la ora aceea urcă sau coboară lume, spre sat sau spre oraș, cel puțin șase-sapte persoane. Azi, când am luat-o la dreapta să urc dealul, hopaa! nu era nimenea pe deal. Doar înaintea mea ca la vreo zece metri era un băiețandru, cred de vreo opșpe ani, nălțuț și bine croit. Nu știu cum, dar încet-încet, deși eu babă, l-am întrecut pe el, lăsându-l în urma mea. Se lăsa să meargă încet în spatele meu, parcă mă urmărea. Mi s-a făcut frică și am iuțit pașii, El după mine la aceeași distanță. Am urcat dealul aproape în fugă și el tot acolo în urma mea era. În culmea dealului, nu-mi veni să cred. Nici pe drum la coborâș nu era nimeni. Ș-am început a merge repede-repede, aproape aș fi alergat dacă aș mai fi putut, El, tot acolo în spatele meu. Mai la capătul dealului,

aproape nu mai aveam aer, da au început să vină pe drum oamenii de la fabrica de lapte, de la cea de mobilă, de la aia de argăsit piei... Apoi am ajuns la bloc și iacă-tă-mă. Frică mi-o mai fost...Da... Da, mata ce zici, doamnă. Coborând fuga, cu inima-n dinți, mă întrebam așa... în gândul meu... Oare dacă m-aș fi oprit puțin...dacă m-ar fi ajuns... oare ce mi-ar fi făcut?..

Creștea copila sub ochii babei, creștea văzând cu ochii. Eram liniștită la serviciu, știind că toate erau cum trebuie acasă. Babi avea soluții pentru orice. Odată, am observat că fata se obișnuie să-și sugă primele două degete de la mâna dreaptă. Ce n-am făcut...usturoi...ardei iute... mânășă...nimic! După ce plângea că nu-i plăcea gustul, înghițea saliva aceea și iar le băga în gură. Începuseră să se subțieze de atâta supt și eram disperată.

- Care degete le suge? Întrebă Babi răsând. Arățătorul și mijlociul, nu? Eu o pot dezvăța dar va plânge o zi două de se vor zgâlțâi pereții și n-ai voie să-ți fie milă.

-Da ce-i faci? O s-o doară?

-Nici vorbă s-o doară, se va enerva însă groaznic.

-Da ce-i faci?

-Nimica rău. Îi leg cu leucoplast alte două degete. Bagă ea din obișnuință arățătorul și mijlociul? Noi îi vom lega împreună mijlociul și inelarul. Când o vrea să le bage în gură pe primele două, va da de mijlociul și inelar, care nu-i erau în obișnuință. Se va enerva, va plânge o zi și pe urmă va uita. Așa a fost. În două zile, înțelepciunea populară a rezolvat un caz pentru care „la oraș” se urmează un tratament psihiatric pentru dependență, care pentru bebeluș, pentru mamă și bebeluș se poate întinde savant pe cel puțin o lună și costă cel puțin un salariu bun, pe două.

În altă zi, într-o sîmbătă, răci Babi Torica. I-am dat la ea pentru duminică aspirină și câteva supozitoare cu paracetamol.

- Cum a fost, o întrebai luni dimineața. Te-a mai durut stomacul de la pastile, că ți-am dat acum supozitoare ca să nu te mai doară.

-De, doamnă, așa o fi, cum zici, da nu stomacul m-a mai durut acum, ci în gât.

- Păi de gât n-ai zis nimic.

- Nu mă durea gâtul. M-a durut cât m-am chinuit să le înghit Jntregi pe ălea, suprimătoarele ălea, că erau lungi și nu știam dacă am voie să le rup în bucăți mai mici.

Și zilele treceau, una după alta și fata mea creștea, și Babi Torica începu să facă parte din familia noastră atât de normal, atât de simplu și firesc, încât pe nesimțite, ea însăși vorbea despre noi numindu-ne „ai mei”.

Au venit și zile în care în afara restricțiilor la alimente, se restricționa și curentul electric. S-a revenit la lămpile cu gaz lampant, cu petrol. Dar veniră după ele și zilele în care să nu se mai găsească nici gaz. Rapid s-a construit o rețea de informare între vecini și prieteni având ca subiect de activitate, aflarea de informații despre „unde se găsește gaz”. Așa află Babi Torica într-o zi, că au adus gaz la cooperativa din Urșani.

-Vecină, mă opri într-o seară o colegă de serviciu, grozavă mătușă ai. Eram la aprozar ieri și nea Gică-al mamei mi-a șoptit la ureche unde vor aduce gaz. Mătușă-ta s-a prins și n-a plecat până nu i-am spus unde:

-Te rog, doamnă, trebuie să aduc alor mei niște gaz că nu mai avem. Amândoi lucrează pe șantiere, pleacă din viul nopții și se întorc târziu, tot noaptea. Nu mai avem deloc și ce s-or face ai mei diseară și la noapte? Când am auzit de „amândoi pe șantier,” am știut că despre voi e vorba și i-am spus unde.

(Va urma)

EROI AU FOST, EROI SUNT ÎNCĂ

Constantin MĂNESCU-HUREZI

Au trecut mai puțin de două luni de la întâlnirea, la Centrul Cultural „Sfântul Antim Ivi-reanul” de la Arhiepiscopia Râmnicului, cu domnul General Mircea Vladu, în ziua de 31 mai 2024, prilej cu care au fost lansate volumele „Cine uită, nu merită. Blestemul generalilor români exterminați în temnițele comuniste în perioada 1944-1964”, apărute la Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, avându-l ca referent științific pe prof. univ. dr. Sorin Pânzariu, care semna și *Prefața*, coautor fiind Cosmin Piele. Trebuie să mărturisesc că a fost o mare bucurie pentru mine atunci, aflând că lansarea acestor cărți se desfășoară în contextul aniversării a 165 de ani de la înființarea Armei Geniu, în Armata României. Auzisem de domnul General Mircea Vladu, originar de pe meleaguri vâlcene, care și-a dedicat întreaga viață carierei militare, dar care a fost înzestrat de Dumnezeu și cu talentul scrisului de cărți. Dovadă sunt cele douăsprezece titluri de cărți apărute până acum, prin care autorul aduce o deosebită contribuție literară la cunoașterea și înțelegerea universului militar din România, care acoperă un timp de mai bine de o jumătate de secol. Mi s-au confirmat, încă o dată, vorbele marelui nostru istoric Nicolae Iorga: „Cine uită, nu merită” și mi-au venit în memorie cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13, 7).

Lansarea acelor volume mi-a adus aminte de sobrietatea pe care o impune haina militară și de valorile care se află sub această haină: cinste, onoare, demnitate, curaj, muncă asiduă, respect pentru cei din jur, calități pe care le-a avut și le are și Mircea Vladu, care a îndrăgît și a purtat haina militară după ce a terminat clasa a VIII-a și până în prezent. Avem nevoie, mai mult ca oricând, de modele, de exemple pozitive, demne de urmat, mai ales la ora actuală, când lumea întreagă și societatea românească plutesc în derivă, când chiar cârmacii astei nave nu mai sunt în stare să o stăpânească și să o ducă la un liman liniștit. Avem datoria să scoatem la lumină și să ne amintim de valorile neamului nostru, nu numai după ce acestea au trecut în eternitate, ci și acum, cât se mai află printre noi. Cel care ne spune la orice pas că eroii sunt și cei care se află printre noi este Eugen Petrescu, președinte al Filialei Județene „Matei Basarab” Vâlcea a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” și director al Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa”, instituții culturale din care face parte și domnul Mircea Vladu.

În ziua de 29 iulie 2024, în contextul sărbătoririi Zilei Imnului Național Râmnicu Vâlcea, am fost martorii lansării a încă două volume scrise de Mircea Vladu, rezultat al unor îndelungate și minuțioase cercetări. Primul este intitulat „Râmnicul – kilometrul zero al Armei Geniu. 160 de ani de la înființarea primei unități de geniu din armata României” și are o prefață semnată de Dr. Alexiu Tatu, Șeful Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, și o postfață semnate de prof. dr. Ion Soare. Este un omagiu adus înființării, la data de 31 mai 1859, a primului batalion de Geniu din Armata Română și, implicit, începutului înființării oficiale a Armei Geniu. Din momentul înființării și până în zilele noastre, Arma Geniu a fost întotdeauna gata, ca la chemarea patriei, să-i apere interesele, cuprinzând trupe specializate pentru executarea lucrărilor de fortificații, de drumuri, de poduri, necesare acțiunilor militare. Membrii unităților militare de geniu sunt numiți genii sau pionieri.

Faptele de arme și sacrificiile făcute de genii vor

rămâne de-a pururi înscrise cu litere de aur în istoria oștirii române, aceștia fiind prezenți în Războiul pentru Independență, în Primul și cel de-al Doilea Război Mondial, după cum vor rămâne în conștiința publică eforturile supraomenești ale militarilor genii pentru dăltuirea în stâncă și în calcar a mărețelor epopei ale neamului românesc, Transfăgărășanul și Magistrala Albastră, precum și eroismul de care au dat dovadă aceștia în Teatrele de operații din Balcanii de Vest, Irak și Afganistan.

Autorul consideră că localitatea Râmnicu Vâlcea, binecuvântată de Dumnezeu, reprezintă locul în care bate inima Armei Geniu, reprezentată nu numai de instituția de învățământ militar de Geniu, ci și de cei care și-au servit patria sub drapel și au purtat onorabila denumire de genist și afirmă cu mândrie că aici începe kilometrul zero al Armei Geniu. Râmnicul este locul unde personalități marcante, civile și militare, s-au luptat din răzputeri să-i crească prestigiul, unele dintre acestea continuând s-o mai facă și astăzi. Structurile militare de Geniu au constituit pentru râmniceni modele demne de urmat de ordine, disciplină, lucru bine făcut, aducându-și contribuții la evoluția armeei de geniu pe plan național.

Cartea este structurată în șapte capitole. În primul capitol, *Râmnicul – străvechi pământ românesc*, autorul face o incursiune în istoria multimilenară a acestei localități, apoi prezintă personalitățile care au făcut cinste acestui oraș: Dem Rădulescu, Eugen I. Angelescu, Generalul Nicolae Rădescu, Gheorghe Ioan Lahovary, Constantin C. Popian, Bartolomeu Anania, Patriarhul Iustinian Marina, Dionisie Eclesiarhul, Antim Ivi-reanul, Anton Pann, George Țârnea, la care se adaugă și personalități contemporane. Un capitol special este dedicat „Regimentului cu nume de domnitor”, care este regimentul 1 Geniu „Alexandru Ioan Cuza”, primul comandant al acestuia fiind numit, la data de 28 septembrie 1859, inginerul șef Panait Donici, absolvent al Școlii Politehnice din Paris.

Cea de-a doua carte se intitulează *Oastea Dodului* și este prefațată tot de Dr. Alexiu Tatu. Este cea de-a douăsprezecea carte scrisă de domnul general Mircea Vladu și este dedicată Epopeii Transfăgărășanului, lucrare măreață realizată în spațiul românesc în perioada 14 martie 1970-20 septembrie 1974. Deși la momentul respectiv România avea deja mai multe treceri ale Carpaților Meridionali moștenite dinainte de perioada comunistă sau făcute în primii ani ai regimului trecut (drumul Bumbești Jiu-Petroșani), invazia Cehoslovaciei din 1968 de către trupele sovietice și ușurința cu care puteau fi blocate sau atacate trecerile existente între Transilvania și Muntenia (care, cu o singură excepție, urmau cursul unor râuri) determină inițierea de urgență a proiectului „Transfăgărășanului”, un drum strategic care să lege garnizoanele Piteștiului și Sibiului. În notele de fundamentare a proiectului se menționează totodată, ca motive „deschiderea bazinelor forestiere din masivul Făgăraș, folosirea mai rațională a pășunilor alpine și realizarea unui centru turistic montan în zona Lacului Bâlea”.

Pentru realizarea „obiectivului strategic Transfăgărășan” s-au alocat resursele trupelor de geniu ale Armatei Române (pe 10 martie 1970 Regimentul 52 Alba-lulia începe să lucreze dinspre nord, iar Regimentul 1 Râmnicu-Vâlcea dinspre sud, în zonele montane înalte), părțile de tunel urmând să fie realizate de specialiștii Trustului de Construcții Hidroenergetice (TCH). Drumul s-a realizat cu eforturi materiale considerabile și cu prețul unor vieți de soldați și muncitori care au contribuit la construcția lui. Autorul acestei cărți ne spune că în cele 44 de luni de luptă cu muntele, pe ploaie, ninsoare, vânt puternic și arșiță, mili-

tarii genii ajutați de militari din alte arme și de civili, înzestrați cu mijloace tehnice rudimentare au îmblânzit și supus muntele, dăruind neamului românesc și lumii un drum cu un traseu fascinant, cum rar se poate vedea în lume, o „capodoperă rutieră”. Foarte mulți oameni se întreabă cum de a fost în stare o mână de ostași și de civili să realizeze o operă așa de măreață. Răspunsul este foarte simplu, ne spune autorul cărții: românii au constituit și constituie un popor mândru și harnic, care a înfruntat cu stoicism și demnitate toate „furtunile vremurilor” și care și-a apărât sărăcia și nevoile și neamul.

Desigur, cartea este închinată tuturor oamenilor minunați care au dăltuit în stâncă Epopeea Transfăgărășanului, care au alcătuit o oaste ce a slujit cu credință interesul național. Autorul o numește „Oastea Dodului”, deoarece l-a ales ca erou al Transfăgărășanului pe colonelul în retragere Toader Dodu, după ce și altor eroi le dedicase câte o carte: despre colonelul Nicolae Mazilul a scris cartea *Destinul generalului*, despre generalul de brigadă în retragere Florea D. Necula a scris el însuși cartea *Transfăgărășanul – măreția Carpaților*, iar despre generalul Ștefan Bediu a relatat anumite aspecte în cadrul unor lucrări elaborate de domnia sa. Autorul ne mărturisește în introducerea acestei cărți: „Consider că a venit vremea ca lumea să știe mai multe despre colonelul în retragere Toader Dodu, care și-a închinat viața slujirii interesului național, atât ca ofițer în activitate, cât și în rezervă și în retragere, dar care a dat dovadă de multă modestie atunci când a trebuit să vorbească despre viața și activitatea sa de slujitor al patriei”. Toader Dodu a considerat că este mai bine să lase faptele să vorbească și din acest punct de vedere faptele au vorbit. Viața și activitatea acestui destoinic ofițer de geniu au constituit și constituie un model de urmat de către mai tinerii ofițeri de geniu, dar foarte greu de atins.

Autorul l-a cunoscut pe Toader Dodu încă de pe vremea când era elev la Școala Militară de Ofițeri Activi de Geniu, Construcții și Căi Ferate din Râmnicu Vâlcea, când a fost repartizat la Regimentul 1 Geniu „Alexandru Ioan Cuza” pentru efectuarea stagiului la comanda unui pluton de geniu. De atunci, tânărul Mircea Vladu l-a luat ca model pe Toader Dodu în ce privește pregătirea profesională, ținuta, gestică, mimica și acesta, la rândul său l-a apreciat pe elevul Mircea Vladu, spunând comandantului său de pluton că este „brici” și că ar fi un mare câștig dacă ar lua repartiția la absolvirea Școlii militare, la regiment. Multe amintiri îl leagă pe autor de colonelul în retragere Toader Dodu, mulțumindu-i și prin intermediul acestei cărți, pentru modelul profesional pe care i l-a pus în față pe timpul stagiului militar ca elev, model pe care l-a aplicat în întreaga sa carieră militară care a fost încununată cu înaintarea autorului cărții la gradul de general în activitate.

Arma Geniu are mulți eroi care s-au jertfit pentru țară. Tuturor acestor eroi le-a fost închinat un ansamblu monumental, situat în București, la intersecția Bulevardelor Iuliu Maniu și Geniului (în apropierea de Palatul Cotroceni, sector 6). Este vorba de Monumentul Leul, simbolul gloriei și eternității armeei geniu. Este opera sculptorului Spiridon Georgescu, fiind inaugurat la 29 iunie 1929. Pe soclul din piatră al acestui monument sunt scrise aceste cuvinte: „Spuneți generațiilor viitoare că noi am făcut suprema jertfă pe câmpurile de bătaie pentru întregirea neamului”. Numele ansamblului monumental a dat și numele pieței din apropierea acestuia, Piața Leu, precum și numele Campusului studențesc din zonă, campusul Studențesc Leu, care se află în clădirea în care, până la Revoluția din decembrie 1989, a funcționat Academia Ștefan Gheorghiu. Inspirat din vitejia leului, poetul Ioan S. Nenițescu (născut Ioan Vasiliu, la 11 aprilie 1854, la Galați), scrie versurile poeziei „Pui de lei”, care, puse pe muzică de Ionel G. Brătianu (1885-1921), au dat naștere cântecului patriotic „Pui de lei”: Eroi au fost, eroi sunt încă, Și-or fi în neamul românesc!

„MOBILITATEA ELEVILOR LA LICEUL TEHNOLOGIC DE TURISM - O ȘANSĂ PENTRU VIITORUL MEU“

Proiectul VET „Mobilitatea elevilor la Liceul Tehnologic de Turism - o șansă pentru viitorul meu”, Erasmus + 2023-1-ROo1- KA122-VET-ooo114249, împreună cu partenerul Mobility Projects din Spania, a oferit elevilor noștri oportunități de învățare și experiență profesională europeană, prin organizarea a două stagii de practică în Malaga și Valencia. Mobilitățile s-au desfășurat în 2 fluxuri de câte 3 săptămâni, pentru 2 grupe de câte 10 elevi, respectiv: flux 1 pentru calificarea tehnician în turism – iunie 2024, în Malaga și flux 2 pentru calificarea tehnician în activități economice – 22.07-11.08.2024, în Valencia. În ambele mobilități, elevii au fost însoțiți de coordonatorul proiectului, doamna profesor Silvia Ungureanu, care cu pasiune și devotament i-a îndrumat spre a descoperi orașele, istoria, tradiția și simbolurile Spaniei. Doamna director Violeta Negrea a efectuat o vizită de monitorizare în cea de-a doua mobilitate, în Valencia, vizând modul în care este organizată acti-

Proiectul Erasmus VET Mobilitatea elevilor in Liceul de Turism Valencia, Spania

vită și sunt îndeplinite sarcinile de lucru. Astfel, în vacanța de vară, elevii de la profilul Servicii, domeniul de pregătire Economic/ Turism și alimentație s-au bucurat de două mobilități în care au desfășurat practică de specialitate, timp de nouăsprezece zile, la instituții, bănci, firme și hoteluri din Spania, în Valencia și Malaga. În afară de orele de practică, elevii au dobândit abilități de lucru în echipă și comunicare în limbi străine, identificând soluții în anumite situații. De asemenea, jocurile didactice de integrare, socializare și adaptare au fost parte integrantă a formării elevilor în cele două mobilități europene. În medii performante și dinamice, prin Proiectul VET „Mobilitatea elevilor la Liceul Tehnologic de Turism - o șansă pentru viitorul meu”, elevii noștri și-au creat, din perspectivă europeană, o imagine asupra specializării pe care o vor absolvi, obținând certificări internaționale care să le sporească șansele de reușită profesională.

Directorul Liceului Tehnologic de Turism, prof. **Violeta NEGREA**

ACTUL DE LA 23 AUGUST 1944... (Urmare din pag. 4)

După 23 august 1944 a fost arestat și a fost expedit în Uniunea Sovietică de către noile autorități comuniste din România. Împreună cu grupul de deținuți din care făcea parte și mareșalul Antonescu, a fost în custodia sovieticilor între anii 1944-1946. În luna mai 1946 a fost condamnat de Tribunalul Poporului la pedeapsa capitală, fiind acuzat de „crime de război” și „crima de dezastrul țării”. Execuția sa a fost planificată să aibă loc la data de 1 iunie 1946. În această zi, în loc să fie executat, autoritățile i-au comutat pedeapsa, transformând-o în închisoare pe viață. Constantin Pantazi a fost deținut la închisoarea din Aiud și la cea din Râmnicu Sărat, unde a și decedat în anul 1958. Recent i s-au publicat memoriile – Cu Mareșalul până la moarte. Memorii (Ed. Paul Editions, 2020) – scrise în 1946 aflate până la revoluția din decembrie 1989 în arhivele Securității. Din aceste memorii aflăm adevărul despre 23 August 1944, care a fost o lovitură de stat pe care mareșalul Ion Antonescu a prevăzut-o și a cunoscut culisele acesteia. De ce nu a acționat împotriva vă întrebați? Pentru că Mareșalul Ion Antonescu a știut că trebuie să se retragă de la putere și că Germania pierde războiul. Momentul retragerii nu fusese încă negociat amănunțit cu sovieticii, pentru ca țara să nu cadă sub ocupație străină. Din luna martie 1944, când rușii avansează pe teritoriul României, Mareșalul Ion Antonescu a transmis colaboratorilor că trebuie să se retragă de la

putere și că e necesar să vină un alt guvern în fruntea României. Dar momentul trebuia ales cu mare atenție, ca țara să nu devină comunistă. Istoriile de conspirație perfectă a Regelui Mihai în tandem cu partidele istorice și comunistii, care conspirau fără știrea lui Ion Antonescu sunt frumoase ca legende, ca subiect de istorii polițiste sau filme artistice cu succes la public. În realitate așa cum ne dezvăluie memoriile generalului Pantazi din închisoarea anului 1946, Ion Antonescu, ca și vicepremierul Mihai Antonescu erau la curent cu preconizata lovitură de stat, pe care ei o numeau în intimitatea cabinetului „o schimbare de guvern”. Încă de la sfârșitul lunii mai 1944, mareșalul Ion Antonescu discuta cu Constantin Pantazi și Mihai Antonescu, că Regele Mihai I va aduce la putere un guvern pro-Aliați, condus de generalul pensionar Constantin Sănătescu, împreună cu membri ai partidelor istorice, în special cu Iuliu Maniu și Constantin Brătianu. Șeful serviciilor secrete conduse de Eugen Cristescu l-a protejat pe comunistul Lucrețiu Pătrășcanu ca să nu moară pe front și să fie cazat la o vilă de lux la Poiana Țapulului de pe valea Prahovei, apoi fiind monitorizat privind vizitele și întâlnirile sale cu trimișii de la Palatul Regal. Inclusiv Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost lăsat să evadeze de la lagărul din Târgu- Jiu, și se ascunde până la 23 august 1944, în casa unui preot paroh ortodox dintr-un sat din Vâlcea, pe numele Iustinian Marina, viitorul patriarh.

(Va urma)

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

URSUL „MIȘCA” MOARE ÎNCET

Leontina RUS

În aceste zile se discută peste tot de urșii care mănâncă oameni, în România, fiindcă viața ursului este mai de preț decât a românului. Se dau cifre, exemple, dar introducerea fricii în inima cetățeanului, ca în pandemie, nu mai este posibilă. Nici experimentul Avicenna nu mai impresionează pe nimeni. Timpul trece, leafa și pensia, mai ales la stat, la fel, merge și nouă ne pare rău că îmbătrânim și copiii și nepoții ne pleacă în străinătate tot acolo unde plecau-fugeau-înainte de 1989: în Italia, în Germania, în Anglia, în Spania...păcat că nu mai pleacă aproape, aici, în fosta Iugoslavie...În anul 1980, amândoi, eu și soțul, lucram la Fabrica de Avioane Craiova. Am primit amândoi un premiu să participăm la deschiderea Jocurilor Olimpice de la Moscova, însă eu l-am născut pe Bogdan, pe 5 iulie și plecarea era pe 15 iulie, așa că soțul a mers singur împreună cu încă câțiva colegi care s-au remnecat în activitatea din uzină. Pe perioada cât a lipsit soțul meu din Craiova, la noi a venit mama din Dej, așa că nu am rămas singură cu copilul...După 15 zile soțul s-a întors și i-a adus lui Bogdan un ursuleț „Mișca”, de pluș, foarte frumos, cu însemnele olimpice pe piept, iar mie mi-a adus un aspirator Buran pentru garsoniera noastră din cartierul Brazda lui Novac vis a vis de blocurile francezilor de la Olcit....

Urșii noștri din Carpați s-au înmulțit exagerat, spun unii, și atacă oamenii motiv pentru care Parlamentul României va da o lege de atac împotriva urșilor și nu de protecție și apărare cum era până acum... Dar ursul este simbolul Rusiei!

*

„Mișca” a dispărut de mult, de când copiii nu se mai joacă de-a rușii și nemții, de-a rușii și americanii, de-a rușii și americanii înfrățiți în dezarmarea nucleară și în Cosmos... Acum ursul de la răsărit duce război de cotropire a Ucrainei și pare că moare încet dacă nu înființează NATO al Asiei centrale și de sud est...Dacă nu moare (și de-acum sunt ideile soțului meu) Europa trebuie să-și ia „La revedere” de la acești 33 de ani de când a fost desființat URSS-ul sau câți ani or fi fost de când Mihail Gorbaciov a propus Europei de est, perestroika...Dacă moare, ursul, Europa devine un URSS cu față umană, un USEU, adică Uniunea Statelor Europene Unite sau mai pe scurt zis Uniunea Socialistă Europeană așa cum au proiectat Gorbaciov și Mitterand...tot la Malta! Acum, să nu creadă nimeni că revoluțiile se fac și se termină cât ai bate din palme...Occidentul a înnebunit și pare că Estul se ia după el. Este liber la tatuaj, la semne ale începutului (tribal) și la previziunile lui Sartre în legătură cu viitorul sexual și criminal...Dar ce-i mai rău, și-a distrus mediul și dă vina pe schimbarea climatică!

SECERA ȘI CIOCANUL

Pe stema Austriei, pasărea ține secera și ciocanul, dar nu sunt lipite între ele...

KIS Peter

MĂNĂSTIREA BISTRIȚA: TEZAURUL CULTIC

(VI)

Arhim. Veniamin MICLE

OPERE DE PICTURĂ. Tezaurul cultic al Mănăstirii Bistrița a păstrat și câteva opere picturale de certă valoare artistică, spirituală și istorică; unele datează, probabil, chiar de la sfârșitul secolului al XV-lea și constau din icoane și tablouri. Majoritatea sunt creații originale apărute în Școala bistrițeană de pictură, atestată documentar într-o perioadă ce cuprinde aproximativ patru secole, altele sunt copii sau reproduceri după icoane sau tablouri vechi. Cert este că multe au dispărut, fiind sustrate sau degradate de timp.

ICOANE. Rolul sfintelor icoane, ca obiecte cultice, instructive și educative, este bine cunoscut în tradiția Bisericii Ortodoxe. Din această cauză, monahii manifestau o preocupare predilectă pentru zugrăvirea sfinților sau a scenelor biblice în imagini iconografice. Dintre icoanele apărute în Școala de pictură de la Bistrița, cele mai reprezentative sunt:

1. Icoana lui Iisus Hristos – Pantocratorul. Provenind de la Schitul Peri, icoana este pictată pe lemn și reprezintă pe Iisus Hristos – Pantocratorul; cu mâna dreaptă binecuvintează, iar cu cea stângă ține Sfânta Evanghelie deschisă. Ca tipologie, grafie, stil, culoare și concepție, icoana este foarte apropiată de pictura interioară a bisericii Bolniței, fiind creată în aceeași școală de pictură, potrivit lui Al. Efremov (art. cit., p. 71-72). Ea se păstrează la Muzeul de Artă..

2. Icoana Maicii Domnului – Hodighitria sau îndrumătoarea. Realizată prin anul 1512–1513, icoana este pictată pe lemn și reprezintă pe Maica Domnului Hodighitria sau Îndrumătoarea, fiind contemporană cu icoana lui Iisus Pantocratorul. Descoperită la Mănăstirea Bistrița, în Școala căreia a fost zugrăvită, cum relatează Vasile Drăguț (op. cit., p. 45) și se păstrează la Muzeul de Artă. Ea se aseamănă celei anterioare. Pe maforionul Maicii Domnului se păstrează o inscripție din care se distinge cu claritate anul „7021”. Ambele icoane păstrează aproape intactă tradiția icoanelor bizantine din secolul al XIV-lea, ca Icoana Maicii Domnului Îndrumătoarea de la Mănăstirea Govora.

3. Icoana Mântuitorului – Dreptul Judecător. Icoană împărătească pictată pe lemn, reprezintă pe Mântuitorul Dreptul Judecător și datează din secolul al XVII-lea, potrivit estimării lui Victor Brătulescu (Pisanii de la Bolnița Mănăstirii Bistrița, Schitul Dobrușa și biserica din Chiciura, în „Mitropolia Olteniei” VII (1955), nr. 5-6, p. 337). Iisus Hristos este redat stând pe scaunul de judecată în toată splendoarea, bogat înveșmântat, având coroană pe cap. De o parte și de alta, în spatele jețului, în atitudine de rugăciune, se află Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul; marginal, sunt cei 12 Sfinți Apostoli, în bust. Stilul este un bizantinism îndulcit; fondul a fost aurit, dar azi în mare parte distrus din cauza unei spălături neadecvate, care a distrus complet șapte chipuri de apostoli și a degradat întregii icoane detaliile cele mai interesante.

4. Icoana Maicii Domnului. Icoană împărătească, pictată pe lemn, reprezintă pe Maica Domnului, așezată pe un bogat jeț, cu Pruncul Iisus pe genunchi. Perechea celei anterioare, icoana datează din secolul al XVII-lea. În spatele jețului, Maica Domnului este vegheată de doi îngeri, iar pe cele două laturi ale icoanei sunt 12 chipuri de prooroci. Conservate mai bine chipurile, aici se poate admira în toată splendoarea arta reprezentativă a bizantinismului din epoca respectivă.

5. Icoana Sfântului Grigorie Decapolitul. Opera unui artist anonim, icoana datează din secolul al XVIII-lea. Are dimensiunile: 80/54 cm și se păstrează în absida

sfântului altar al bisericii Mănăstirii. Pictura executată pe lemn reprezintă pe Sfântul Grigorie Decapolitul; față ascetică, barba mică, neagră și părul scurt, este înveșmântat în odăjdii preoțești. Cuviosul este așezat pe un jeț ornamentat cu modele sculpturale; cum mâna dreaptă binecuvintează, iar cu cea stângă ține pe genunchi Sfânta Evanghelie deschisă la textul în limba română: „Sta Iisus la loc șās și mulțimea ucenicilor Lui și mulțime multă de oameni dintru toată Iudeea și din Ierusalim”.

6. Icoana sfinților Trifon și Panteleimon. Datând de la începutul secolului al XVIII-lea, icoana de dimensiunile: 10/18 cm. a fost pictată pe ambele fețe; una reprezintă pe sfinții Trifon și Panteleimon, iar cealaltă pe Sfinții împărați Constantin și Elena. Inscripția icoanei menționează două nume: „Panteleimon eromonah, Constantin paraclisier”, probabil donatorii ei. Depusă la Muzeul de Artă religioasă, icoana a dispărut.

7. Icoana Sfântului Marelui Mucenic Procopie. Aparținând tot secolului al XVIII-lea, icoana are dimensiunile: 80,4/50 cm. Din colecția Muzeului de Artă religioasă, icoana a trecut la Muzeul de Artă (inv. nr. 115), pictată pe lemn, reprezintă pe Sfântul Mare Mucenic Procopie, dezlegând din lanțuri pe tânărul Barbu Craiovescu. Pictată cu negru pe un fond alb-gălbui, icoana are inscripția: „Banul Barbu”, scrisă cu litere de 1,5 cm.

8. Icoana Sfântului Grigorie Decapolitul. Operă anonimă, icoana a fost ridicată la 21 octombrie 1916 și dusă la București; ea reprezintă în centru pe Sfântul Grigorie Decapolitul întreg, având încă 37 chipuri de sfinți; ulterior icoana a fost prevăzută „cu 37 ochiuri cu sfinte moaște”, potrivit Arhivei Mănăstirii Bistrița (Inventarul din 22 octombrie 1915, f. 1 v). În partea superioară, este scrisă rugăciunea: „Pomenește, D(oa)mne, pe robul Tău Preda”, probabil donatorul. Spre finele secolului, egumenul Costandie a ferecat-o în argint, cum adeverește inscripția: „Această sf(ântă) icoan(ă) s-au împodobit cu argint de Sfinția Săpărintele arhimandrit și egumen s(fintei) Mănăstir(i) Bistrița, chir Costandie Peloponisiot, cu cheltuiala Mănăstir(i), în domnia a doua a preainălțatului domn Io Alexandru Costandin al U(n)groviahi(ei) și episcop Râmnicului Preasf(in)ția Sa chir Nectarie, la leat 1799, iul(ie) 20”.

9. Icoana Maicii Domnului – Eleusa. Icoană împărătească, pictată pe lemn, având fondul auriu, reprezintă pe Maica Domnului așezată pe un jeț bogat ornamentat, cu Iisus în brațe. De o parte și de alta a jețului, în spate, sunt sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil; o inscripție grecească: „Iieleusa”, adică „Îndurătoarea” sau „Cea milostivă”. Icoana, de dimensiunile: 79,5/47,5 cm., este opera pictorului Gheorghe din Școala de pictură brâncovenească de la Mănăstirea Hurezi, care o semnează, marcând și anul: „Gheorghe zugra(v). 1740”; se păstrează în tâmpla din biserica Bolniței.

10. Icoana Mântuitorului – Dreptul Judecător. Perechea celei anterioare, icoana reprezintă pe Iisus Hristos Dreptul Judecător. Pictată pe lemn, având fondul de aur, icoana, de dimensiunile: 80,5/47,5 cm., reprezintă pe Mântuitorul așezat pe un jeț ornamentat artistic; în spatele Sale, se află Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul în poziție de rugăciune. Iisus Hristos, cu dreapta binecuvintează, iar cu stânga ține pe genunchi Sfânta Evanghelie deschisă, care are textul: „Veniți blagosloviții Părintelui Meu de mo(ște)niț(i) Împărăția care este gătită voao din începutul lumii; că gol am fost”. Icoana poartă semnătura pictorului: „Gheorghe zugra(v)”, și credem că datează tot din anul 1740.

11. Icoana Adormirii Maicii Domnului. Icoană împărătească, opera pictorului Ioan din anul 1794, repre-

zintă pe un fond de aur scena Adormirii Maicii Domnului, având în limba greacă inscripția: „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu”. Maica Domnului este așezată pe un catafalc bogat împodobit, iar Iisus Hristos, care i-a primit sufletul, îl ține în brațe; nume-roși apostoli, ierarhi și îngeri o înconjoară, iar Dumnezeu Tatăl, cu cetele cerești, asistă pe bolta cerului la trecerea în veșnicie a împărătesei Vieții. Icoana, de dimensiunile: 82,5/58 cm., se păstrează în biserica mare a Mănăstirii și are în partea de jos, scris cu roșu, inscripția: „Această sf(ântă) ico(ană) s-au zugrăvi(t) în igumenia sf(in)ț(it) părintelui arh(imadrit) chir Nectarie. 1794 de Ioan zugra”.

12. Icoana Sfântului Ioan Botezătorul. Pictată pe lemn, de același zugrav Ioan, în anul 1794, este o icoană împărătească, de dimensiunile: 83/58 cm., perechea celei anterioare. Pe un fond auriu, este reprezentat Sfântul Ioan Botezătorul în aripat, considerat, potrivit tradiției ortodoxe, conducătorul tagmei îngerești a călugărilor. Cu mâna stângă, peste brațul căreia se desfășoară un rotulus cu textul: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor”, ține un potir cu Pruncul Iisus, iar cu dreapta le arată pe amândouă. În stânga jos, alt potir, în care se află cinstitul său cap și numele: „Ioan”. Pe chenarul inferior, inscripția are următorul text: „Această sf(ântă) icoană s-au zugrăvit în igumenia sf(in)ț(it) părintelui arh(imandrit) chir Nectarie. 1794”. Icoana se păstrează în biserica mare a Mănăstirii.

13. Iconițe împărătești. Datând de la începutul secolului al XIX-lea, iconițele au fost donate de un monah mănăstirean, cum relatează Pomelnicul: „Chesarie ierodiacon; acesta a dat sfintei Mănăstiri două iconițe împărătești. Leat 1826”

14. Icoana triptic. Interesantă operă de artă, prin concepția tehnică și așezarea ingenioasă a lamelelor pe suprafața icoanei; privită din unghiuri diferite, apar câte trei chipuri. Superioară tripticelor clasice, icoana are pe o parte chipul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, al Maicii Domnului și al Sfântului Ioan Botezătorul, iar pe cealaltă pe Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur.

Concepută de fratele Gheorghe zugravul, icoana a fost terminată la 30 octombrie 1833, fiind prima icoană de acest fel precis cunoscută, și cea mai veche până în prezent. Următoarea inscripție, autograf al pictorului, arată că: „Această sf(ântă) icoană s-au zugrăvit în zilele Sfinții Sale părintelui Gavriil arhimandritul. Și la cheltuiala acestei sf(inte) icoane au fost părtași Serafim conomul, Nicanor psaltul, Ivanciu Șfetcovici, Gheorghe Ștefanovnici și Sandulache logotet. Și s-au zugrăvit de mine Gheorghe zograf, făcându-mă și eu părtaş la această sf(ântă) icoană cu lucrul meu. Și o dăruim sf(i)ntei M(ă)n(ă)stiri Bistrița spre a noastră veșnică pomenire. La leat 1833, octo(mbr)ie 20”.

15. Icoana Sfântului Ioan. Pictată pe lemn, icoana datează din anul 1835 și este opera fratelui Gheorghe care o donează Schitului Păpușa.

16. Icoana Sfântului Ierarh Nicolae. Reprezentând pe Sfântul Ierarh Nicolae, icoana este zugrăvită pe lemn de fratele Gheorghe care o donează aceluiași Schit. O inscripție autografă arată că: „Aceste sfinte icoane a Sfântului Nicolae și a Sfântului Ioan, cea din strana dreaptă, le-am zugrăvit eu, Gheorghe zugraf, cu cheltuiala mea și le-am dăruit sfintei biserici Păpușa, unde se prăznuiește Sfântul Grigorie Decapolitul. Anul 1835, noiembrie 4”.

17. Icoana Sfintei Treimi. Opera aceluiași renumit pictor bisericesc, fratele Gheorghe, icoana reprezintă Sfânta Treime; ea a fost donată Mănăstirii în anul 1836, cum se constată din Pomelnic, unde scrie: „Fratele Gheorghe zugrav dăruit o icoană cu S(fânta) Troiță la s(fânta) Mănăstire, ca în veci să se pomenească”.

(Continuare în pag. 15)

„UN OM ÎNTRE OAMENI”, CARE RĂMÂNE ÎN ISTORIE GHEORGHE DEACONU LA 80 DE ANI!

Gheorghe DUMITRAȘCU

Pe parcursul trăirilor noastre, când, de-a lungul anilor timpul așează lucrurile, impresiile despre un om se cristalizează inevitabil, într-o direcție sau alta, personalitatea acestuia, percepută obiectiv sau chiar subiectiv, se formează în memoria contemporanilor și rămâne conturată pentru posteritate.

Așa stau lucrurile și cu distinsul nostru octogenar, Gheorghe Deaconu, născut în 22 august 1944, care s-a format, a acționat cu pasiune în planul culturii populare și s-a dedicat cu o copleșitoare voință promovării autenticității în creația folclorică și de artă populară.

Domnul Gheorghe Deaconu s-a remarcat încă de tânăr în câmpul cercetării și s-a impus ca nimeni altul, prin lucrări proprii, în etnologia românească, atât ca teoretician cât și practicant, reprezentând acest domeniu la nivel național, într-un spirit tradițional, înnoitor, de tip haretian.

Pentru a contura portretul său spiritual și cel de autentic profesionist, chiar în câteva pagini, este foarte greu și chiar dificil să reușești să redai concis și sugestiv pasiunea consecventă și rigoarea etnologului, vocația și truda cercetătorului, izbânzile și rezultatele manageriale care îl așează, pe sărbătoritul nostru, la un loc potrivit și binemeritat în istoria culturii vâlcene.

Fiind un specialist recunoscut în folclor și etnografie, pregătit la școala modernă a profesorului Mihai Pop, prof. Gheorghe Deaconu a performat în domeniul culturii populare dar, mai ales, în acțiunile culturale organizate în Vâlcea, atât înainte de 1989, cât și în anii postdecembriști. De menționat că în această perioadă dânsul și-a menținut verticalitatea morală și profesională, printr-o rezistență și adaptare rațională și echilibrată, în furtunile efemere ale turburătorilor vremuri. L-am perceput întotdeauna, în această perioadă zburcumată, nu ca pe un funcționar conștiincios, deși era, ci ca pe un împătimit credincios unui țel, unui ideal.

Etnologul nostru are în personalitatea sa pe specialistul care n-a înțeles și nu înțelege activitatea dedicată culturii ca pe o slujbă oarecare, ci ca pe o misiune sacră, căreia i s-a dedicat cu competență și pasiune. Cu prestigiul și experiența profesională dobândite înainte de 1989, Gheorghe Deaconu a fost unul dintre cei chemați să participe, decizional vorbind, la tranziția dintre cele două etape. Așa se explică faptul că dânsul, timp de mai bine de trei decenii, a condus activitatea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, realizând – cu propria inițiativă, o strategie etnoculturală și o metodologie de acțiune riguroase. La capătul unui efort asumat, ca director al acestei instituții culturale, a făcut ca instituția să depășească condiția de instituție eminentamente administrativă și de colectare și centralizare a informațiilor cultural-artistice, a făcut-o să redevină o instituție de creație, de păstrare și cercetare a tezaurului nostru cultural.

Într-o perioadă tulbură, de căutări, pentru așezarea instituției pe baze noi, în acord cu noul mers istoric al țării după '89, cel pe care îl aniversăm astăzi a reușit, în colaborare cu personalul din structurile pe care le-a condus și coordonat, să așeze lucrurile pe un făgaș normal, învingând obstacolele ale „timpului debusolat”, interese obscure sau chiar de rea voință. A acționat cu perseverență și convingere pentru a da un suflu nou unei instituții în plină reconstrucție.

În întreaga sa activitate a folosit un stil de muncă sever cu propria persoană, dar și cu cei din jur, îndreptat spre lucrul bine făcut și asumat corespunzător. Pentru dânsul, izvorul, fapta culturală, reprezintă un obiectiv suprem pe care l-a slujit mai bine de o jumătate de secol, și, în acest timp, am remarcat, pe lângă starea creativă în care s-a aflat în această perioadă, stăruința de a se perfecționa neîncetat, în domeniul în care a lucrat și cercetat, însuflețit de aceeași pasiune și dorință de a contribui la un mers înainte al comunității în care trăiește.

Este demn de relevat activitatea de cercetare științifică și programatică desfășurată de profesionistul nostru, care, înainte și după 1990, a pus în circuitul cultural-științific zeci de lucrări de autor și coautor, nenumărate studii și articole de specialitate, comentarii științifice prezentate la sesiuni științifice și simpozioane, la cele mai multe dintre aceste manifestări fiind inițiatorul și organizatorul lor. De altfel, obiceiurile, firea și datele, mentalitatea, psihologia socială românească, tradițiile și celelalte valori ale neamului nostru, sunt prezente în opera culturală a domnului Gheorghe Deaconu.

Între multiplele sale preocupări, merită a fi subliniată contribuția sa conceptuală la redefinirea haretismului în educație, ca și faptul că în județul Vâlcea a fost un eșantion reprezentativ de educatori dedicați aplicării creative a acestui curent în cultura și învățământul românesc de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor; în Vâlcea, după cum spune Domnia sa, „sămânța haretismului a rodit viguros și durabil grație unei fecunde tradiții culturale și a unor distinși dascăli ai catedrei și amvonului”, aceasta fiind o remarcă de mare importanță în redescoperirea filonului de continuitate a culturii noastre contemporane.

Trebuie amintit că, în toate organizațiile, asociațiile și fundațiile cultural-științifice din care a făcut parte, Gheorghe Deaconu și-a pus amprenta sa productivă, în activitatea desfășurată de acestea. De pildă, în cadrul Forumului Cultural al Râmnicului, fiind membru fondator de bază (2001), prin contribuția sa, s-a proiectat și asigurat, prin idei și acțiuni (desfășurate la Clubul oamenilor de știință, artă și cultură – pe care îl conducea), o activitate intensă și o existență fructuoasă a acesteia, cu ecouri pozitive în circuitul cultural național.

Împreună am lucrat, aproape două decenii, pentru menținerea în câmpul editorial vâlcean a revistei „Studii vâlcene” și am rămas profund impresionat de seriozitatea și dăruirea cu care își asuma responsabilitatea, fie ca redactor, corector sau coordonator

al revistei menționate, cât și a celorlalte cărți care au apărut și apar în Editura sa „Fântâna lui Manole”. Este de notorietate exigența cu care parcurge textele pregătite pentru tipar, meticulozitatea cu care cercetează informațiile cuprinse în materialele date editurii sale, cât și rezultatele deosebite obținute pe linie de organizare și editare în volum. La fel procedează și la editarea unor publicații sau proiecte de specialitate sau pentru publicul larg, a unor sinteze, documentare, organizarea de manifestări științifice cu participare județeană și națională, a unor expoziții tematice, omagiale sau aniversare, care au avut și au un impact pozitiv asupra publicului vâlcean, specialiștilor în domeniu, a cercetătorilor cu experiență sau a celor aflați la început de drum.

Cunoaștem prea bine că astăzi, mai mult ca oricând, naționalismul are un aer suspect și desuet. A devenit aproape un act de curaj afirmarea simțămintelor firești față de propria țară, față de tradițiile strămoșești. În contrast cu aceste îngrijorătoare realități, la profesorul etnolog Gheorghe Deaconu, iubirea față de țară este mai mult decât un adevărat cult. Aceasta se constată și se afirmă prin întreaga sa activitate. Dânsul și-a conceput, își construiește opera și se manifestă în toate discursurile, sub semnul ideii naționale și însuflă întotdeauna mândria de a fi român, dragostea de țară și valorile ei. Aș mai adăuga că, el nu este numai un specialist înzestrat, bine pregătit în domeniul său predilect – folclorul, dar s-a dovedit și un om de suflet, cu dorința de a face bine, de a se dăruia chiar unor semeni ai săi. Este un om onest, bine întemeiat în tot ce face, dar și voind a fi de folos și în această lume în care, din păcate, interesul primează și sunt puțini cei care înțeleg că țelul omului nu este legat doar de bunăstarea și împlinirea propriei persoane ci, mai ales, de folosul pe care îl dă societății și țării sale. Gheorghe Deaconu este un astfel de om, cu o largă deschidere către semenii săi, cu dorința de a face bine și de a ajuta, a se implica și sprijini cauzele bune și, mai ales, a fi de folos societății din care face parte.

Prietenul pe care-l aniversăm astăzi, nu stă închis în vreun turn de fildeș ci îl percem prezent, lângă noi, dorind a face bine, a ajuta. Interesul său constă în încurajarea în activitate a celor din jur, în special a celor în devenire, a făcut-o în trecut, o face și astăzi. Dorința de continuitate, de a preda, cu toate realizările și planurile, ștafeta următoarei generații, a fost și a rămas o obsesie a lui Gheorghe Deaconu. Privind în viitor, dumnealui consideră că vocația și misiunea oamenilor de folclor vâlceni „trebuie să depășească salahoria culturală și mărginirea provincială” și să aspire „spre asumarea unor proiecte de anvergură națională, capabile să propulseze identitatea și personalitatea culturală a Vâlcii ca spațiu al localismului creator”. Într-o astfel de direcție acționează astăzi prietenul nostru, împovărat de un optimism primăvăratec.

Pentru mine, Gheorghe Deaconu este un OM remarcabil prin tot ceea ce a făcut profesional, cultural-științific și voluntar, un cărturar de tip haretian de prestigiu și echilibrat, un reper pentru generațiile care ne urmează, un om cu o mare demnitate și iubitor de România.

În concluzie, este un om de mare preț, demn de stima și aprecierea tuturor celor care l-au cunoscut și îl cunosc. Nu-i pot ura, la această rotundă aniversare – vârsta de 80 de ani – decât viață cu sănătate în continuare și multe, multe împliniri.

VAI DE CAPUL LUI...!

Mihai SPORIȘ

Iată un mod de-a se tângui lumea, cu privire la ieșirea, dintr-un anume fel de-a vedea lucrurile, al unui semen de-al ei. Cei ce se aseamănă se adună și trăiesc împreună, împărțându-și unii altora gândurile. Uneori se constată că deși aparțin aceluși ceva comun au totuși înțelegeri diferite asupra a ceea ce văd, simt și le trece prin minte. Ba se și contreață, până ceea ce aveau liant se și rupe, iremediabil. Omul, pe care îl căutam în noi înșine o viață, devine prea egoist și intolerant față de mediul în care a crescut și atunci se dezice de ceea ce l-a făcut, că... vezi Doamne! nu l-ar mai reprezenta. Este adevărat că generația nouă judecă generația care iese din scenă, dar o face cu respectul datorat și cu faptele cele noi care-l argumentează adevărul! Întotdeauna, , că vor fi trudit și ei cumva la moștenirea lăsată, fie și numai prin continuitatea vieții pe ... cale! Rar, uneori ca unicitate în istorie, un judecător pământean (fie el chiar procurator imperial!) poate rosti un Adevăr incontestabil: Ecce HOMO! Vorbim desigur despre modelul uman spre care tindem fiecare: OMUL din noi, din fiecare, ca sămânță a lui Dumnezeu! *Omul* care poate suporta micimea... lumii di-mprejur, de-a înțelege-o și de-a lupta pentru ridicarea ei, prin propria energie din sine (uneori ca dar suprem, necondiționat, oferit dintr-o iubire față de semeni, oamenii din vecinătate!).

O poetă –dascăl în slujba semenilor săi, o viață!- om de atitudine, nu judecă oamenii din vecinătate, dar observă stări de lucruri care trebuie îndreptate și ni le spune, fără a leza demnitatea persoanelor... (nu le dă numele... că nu acestea sunt vinovatele, ci doar capul... năucit de prea, prea, ba și picioarele care se dedau gândirii!). Ea ne spune, într-un civism asumat: „Nu pot să tac!” Inspirat de-o pățanie recentă fac și eu aici două „constatări”, justificând ruperea unei legături după ce-mi oferisem obrăjii palmelor prietenești...

Motto: Vai de capul... fără picioare
Și mintea savant de năucă!
Cine să-l ducă-n spinare?
Pe ce Cale să-l ducă?

Constatare

Ăsta nu se mai face bine!
De prea băutele cucute
Pe picioare-abia se ține
Și-și țipă vrutele-gulgate!

De zile, ani, gura nu-l tace
Înjură în stânga și-n dreapta
Pildă se dă în ce EL face
Mafalda e! Sigur, nu alta!

Se ceartă continuu, cu neamul și țara
Prea din nimic se face urât,
Își varsă veninul și-ocara,
De care e plin până-n gât!

Tot neamul, toată făptura,
Pline-s de lichele și hoți
Pe ele aruncă lătura
el, cel mai ce, dintre toți.

Se dă drept mare-nvățat
Isteț de mic, purtat pe la școli
Cu burse de merit, chiar de la stat,
Cu dascăli? Colegii? „toți impostori!”

Întinde-l brațul! Te mușcă de mână!
Mai rău ca un câine turbat
Te-njură continuu, te scuipă o lună!
Uită – memorie scurtă!- omenia din sat.

Se dă citit prin multe citate
Ca papagalul din ne-nțelesele cărți
Scornește demonstrații savante
Inepte concluzii, drept judecăți!

Mai are o vorbă cu...„Miorița”
Când mai toți o văd nestemată:
„O scârbă, desigur, guraliva oiță
Fatalitate, blestem, prea des lăudată!”

În țara română nu vede
Omenia, credința, tradiția divină
Nici marea comoară a limbii-n proverbe
Concluzia? O spune bătrâna latină:
Piei Satano! /*Mens sana în corpore sano!*

Constatare 2

Vine-o vreme, vine-o vamă
Din ce facem, da-vom seamă
Vom cântării, stârv, la bucată
Preț de-o ceapă degerată!

Ogolii mari, din ceruri cad
Sar după fix, direct în iad!
Fără busolă, indiferent de grad,
Toți o dau cu oiștea-n gard!

Celui ce judecă, fără sutană
Îi spui, faci cruce: Piei Satană!
Ști că n-aude, se vrea surd
Ce nu-l convine: e absurd!

Cocoși zeloși se dau curcani,
Deși nu fac nici cei doi bani
În lumea dulce... poama-l acră!
Prostia, răutatea: artă sacră!

Apoi, chiar imbecilul crapă!

MARINELA BELU - CAPȘA

Vreau

Vreau să închiriez puțină libertate!
De cumpărat, știu că nu se poate!
E-n lanțuri, după ușile închise
Cu legi, doar pentru unii scrise.

Vreau să trăiesc în bună pace
Cu toată lumea. Dar cum se face
Că porumbelul alb este vândut
De câțiva nemernici, la barbut?

Vreau să avem zilele senine,
Cu fapte bune, nu gânduri haine;
Fără comploturi după negre cortine,
Fără minciuni pentru ziua ce vine.

Vreau copiii să crească în pace,
Să cânte, să râdă, în parc să se joace.
Sub cerul albastru să trăiască bine,
Cu pace și bucurie pentru azi, pentru mâine.

În libertate vrem noi să trăim,
Fără constrângerile care tot vin
De la cei de sus- adevărată pandemie
De minciuni spuse cu mărinimie

Să adoarmă mintea celui sărăcit
Cu bună știință; speranța celui oprosit
Să plătească pentru încă trei generații
Datoriile țării făcute de îmbuibații

Cu burțile pline, cu pensii speciale
În țara lăsată cu visteriile goale,
Cu pământuri vândute pe nimic,
Cu escroci în frunte, furtul epidemic.

Acum, cu inima frântă, vreau, dacă se poate,
Să închiriez pentru țară, pentru noi, o puternică libertate!

08.08. 2024

Paris- Jocurile Olimpice- Pace,
Libertate, Fraternitate!

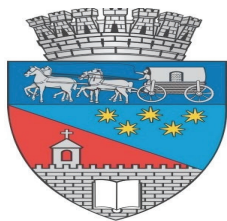
DIN REVISTE LUATE...ȘI-N REVISTĂ DATE...

(Urmare din pag. 7)

Volumul său de debut din 1994, *leudul fără ieșire*, a devenit o carte-cult a epocii post-comuniste, ... opera lui nu este voluminoasă. Dar el reușește, folosind *cuvintele tribului*, să creeze un univers poetic original, recognoscibil, în care până și simplitatea vibrează ca o aureolă.” La *focus*, Cristian Pătrășconiu este în pagini cu: *10 (zece) de la Corint*. Mai consemnăm cele două pagini cu poeme în proză, de Varujan Vosganian. Numărul are ilustrații din: *Nicolae Grant, un pictor aproape uitat*. Culegem roade bune din *Ramuri*.

Viața Românească ne propune un număr dublu, iar editorialul este al lui Nicolae Prelipceanu: *O școală a toleranței*. Frapant este finalul și îl reproducem, care, la rândul său, reia niște gânduri prețioase ale lui Ismail Kadare: „La prima sa vizită în România scriitorul albanez Ismail Kadare, pe atunci cunoscut la noi doar prin romanul *Generalul armatei moarte*, declara într-un interviu « Pentru o țară, arta și mai ales literatura sunt ca niște arbori care împiedică alunecarea pământului. Dacă o țară nu are o literatură, ea se împrăștie, se pierde. Ea, arta, o ține, o păstrează. Un exemplu: eu m-am născut în sud, la Arghirokastra. Am scris un roman despre și pentru orașul meu. Acest roman cred că are un rol similar cu al grănicerilor. » « Un adevăr extraordinar, literatura are pentru o țară rolul grănicerilor care o apără, o păstrează întreagă și în bună stare. Cine are urechi de auzit să audă!? De la vladică până la opincă! Alexandru Visarion alege din lumea teatrului și-i dă rolul lui : *Ștefan Iordache-insomnia întrebarilor*. Magicul har al talentului lui Ștefan Iordache hrănește insomnia întrebarilor și întărește visării singurătății. În călătoria pe *meridian-e*, Dinu Flămând citește *Fado Alexandrino*, romanul scriitorului portughez António Lobo Antunes, pe care îl recenzează sub titlul: *Un fado ca o spovedanie*. Cartea *Fado Alexandrino* nu este o oglindă deformată a societății portugheze într-un deceniu de răscruce, nici o fabulă ficțională despre moartea vechilor ideologii la orizontul voalat și imprecis al actualității, nici măcar o carte despre condiția omului; ci în primul rând o voce puternică de scriitor cu o excepțională capacitate de a investiga existența noastră prin magia limbajului. Liviu Bordaș revine cu al treilea episod al studiului: *Mircea Eliade și contemporanii săi*. *Miron Constantinescu*. Alina Gherasim ne predă arta de a compune o scrisoare, pe texte din corespondența lui A.P.Cehov, în: *Îți trimit aceste rânduri*. Și noi închidem excursul prin revistă cu rânduri pentru Liviu Ioan Stoiciu și a sa *Revista revistelor*.

Am ales nr.28 din 5 iulie, a.c., al revistei *România literară*. Din acest număr, o rubrică nouă: *Corespondență literară*. Poetul Adrian Popescu citește și selectează textele literare trimise redacției. De la decesul lui Nicolae Manolescu, în loc de *editorial*, se publică amintiri cu acesta. Alexandru Ruja îl cunoaște *de vreo patruzeci de ani...* Prin Nicolae Manolescu, cronică literară devine o instituție, o instituție culturală, ce poate impune sau distruge, poate edifica sau demola. Alexandru Călinescu călătorește *cu Sartre în Uniunea Sovietică*. Sartre are convingeri ferme și nimic nu pare să-i zdruncine încrederea în nobilele idealuri ale socialismului. În viziunea lui Vasile Spiridon, Alexandru Odobescu este sfâșiat de *iluzia artei și deziluzia vieții*. Cartea lui Daniel Cristea-Enache, *Convorbiri cu Alex Ștefănescu*, este o carte cordială, scrisă de doi critici care se cunosc demult, se respectă și se raportează unul la celălalt cu afecțiune. Sunt reflecții născute din *cronica literară* a lui Răzvan Voncu: *Ultimul Alex*. Nelipsitul Cristian Pătrășconiu este în dialog cu Alex Drace-Francis, autorul unei cărți: *Istoria mămăligii*. Adrian Popescu inaugurează rubrica *Corespondență literară*, iar noi punem punct rubricii noastre.

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

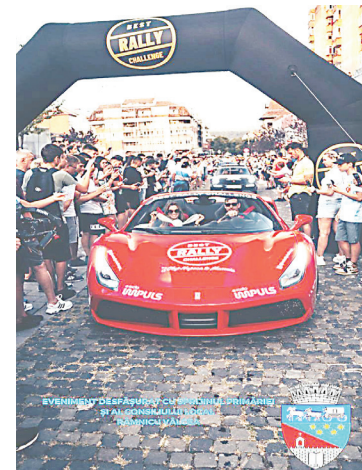
CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

Pe 22 august, Best Rally Challenge revine la Râmnicu Vâlcea!

Ca urmare a primirii extraordinare de care ediția precedentă a Best Rally Challenge s-a bucurat la Râmnicu Vâlcea (o fotografie cu sutele de râmniceni veniți să admire bolizii pe patru roți fiind la loc de cinste pe contul de Facebook al evenimentului), caravana ce traversează anual România de la vest la est va reveni și anul acesta la kilometrul „0” al orașului. Astfel joi, 22 august, începând cu ora 18.45, super-mașinile cu sute de cai putere vor putea fi admirate de locuitorii orașului în Scuarul Mircea cel Bătrân, Râmnicu Vâlcea fiind, alături de Oradea (punctul de plecare), Timișoara, București și Constanța (punctul de sosire), una dintre escalele cursei de aproape 1000 de kilometri. După popasul în Râmnicu Vâlcea, mașinile participante vor porni în etapa către București vineri, 23 august, la ora 11.00.

Best Rally Challenge, care își propune să promoveze peisajele, locurile și tradițiile țării noastre, a ajuns anul acesta la cea de-a patra ediție și până acum a strâns la start participanți din România, Germania, Norvegia, Austria, Ungaria sau Moldova. Evenimentul se desfășoară cu trafic deschis și nu implică o întrecere auto. Ediția curentă va lua startul pe 20 august din Oradea și se va încheia pe 24- 25 august pe litoralul Mării Negre.

BIROUL DE PRESĂ

SFÂNTUL CUVIOS IOAN IACOB DE LA NEAMȚ, HOZEVITUL, OCROTITORUL BIBLIOTECARILOR

Zenovia ZAMFIR

Ziua de 5 august a devenit din 2014 Ziua Bibliotecarului Vâlcean, prilejuită de sărbătoarea Sfântului Cuvios Ioan Iacob de la Neamț, Hozevitul, ocrotitorul bibliotecarilor.

Această zi a fost instituită prin Hrisovul Înaltpreașfințitului Arhiepiscop Varsanufie, „ca prinos de cinstire adus Sfântului Cuvios Ioan Iacob și spre rodnicia activității bibliotecarilor”.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul este una dintre marile personalități ale culturii și civilizației românești, apreciat de N. Iorga pentru talentul de mânuitor al condeiului și de George Enescu pentru cultura muzicală, însă puțini știu că a fost poet, prozator și bibliotecar. Monah conștiincios, a manifestat compasiune și o grijă delicată față de bolnavi sau răniți de război fiind socotit de mulți preoți ca „doctorul mănăstirii”, punând în practică îndemnul medicului creștin Nicolae C. Paulescu „... îngrijiiți pe bolnavul mizerabil, nu ca pe un om, nu ca pe un frate care suferă, ci ca pe însuși Dumnezeu”.

Sfântul Ioan Iacob cel Nou (Hozevitul) este unul dintre cei mai recentți sfinți din Biserica Ortodoxă Română, ... https://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Iacob_Hozevitul... << S-a născut la 23 iulie 1913 într-un sat de pe malul Prutului, Crăinicieni, comuna Păltiniș, județul Botoșani, într-o familie de țărani foarte credincioși, anume Ecaterina și Maxim Iacob, fiind singurul copil la părinți. Din botez s-a chemat Ilie, iar în familie i se spunea „Iliuță”. La 6 luni de zile de la naștere, mama pruncului Ilie își dă sufletul. După doi ani, moare și tatăl său în război, în toamna anului 1916, rămânând orfan de amândoi părinții. El este îngrijit timp de zece ani de bunica sa, Maria Iacob, care de timpuriu i-a semănat în suflet tainele credinței, învățându-l de mic cu rugăciunea, postul, cercetarea bisericii și respectarea rânduielilor creștinești. În 1923 a decedat și bunica, lăsând

pe micul Ilie cu totul orfan și lipsit de mângâierea părinților și a bunicilor. De acum, copilul este luat în grija unchiului său, Alecu Iacob, care avea acasă șase copii. Primii ani de școală îi face în satul natal, iar între anii 1926-1932 urmează gimnaziul „Mihail Kogălniceanu” la Lipcani-Hotin și liceul „Dimitrie Cantemir” la Cozmeni-Cernăuți, fiind cel mai bun elev din școală. Dorul spre Împărăția lui Dumnezeu și al vieții pustnicești, după exemplul și pilda Părinților care au trăit în pustie, a atras din tânără vârstă pe cel ce a

primit numele de botez Ilie, la viața monahicească. În vara anului 1932, rudele voiau să-l dea la facultatea de Teologie din Cernăuți, ca să-l facă preot Dar el, simțindu-se chemat de Dumnezeu la o viață mai înaltă, le-a spus: „Nu, eu vreau să mă fac călugăr!” După un an, tânărul Ilie, pe când lucra la câmp, se ruga lui Dumnezeu să-i descopere calea pe care să o urmeze. Deodată a auzit un glas de sus, zicând: „Mănăstirea!” Din clipa aceea nu a mai avut odihnă în suflet. În vara anului 1933, cerând binecuvântarea duhovnicului său, tânărul Ilie și-a luat cărțile sfinte, crucea și icoana Maicii Domnului din casa natală, fiind în zi de duminică și, călăuzit de Duhul Sfânt, a intrat în obștea Mănăstirii Neamț, unde face ascultare, la

infirmerie și la biblioteca mănăstirii...>>.

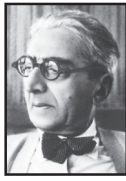
Luni, 5 august 2024, la Mănăstirea „Sfântul Ioan Iacob” din Racovița, Înaltpreașfințitul Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba în ziua prăznuirii ocrotitorului sfântului Iacăș, al bibliotecarilor vâlcani și al Protoieriei Călimănești. Înaltpreașfinția Sa a arătat că „pe măsura ostenețiilor duhovnicești, Duhul Sfânt curățește inima omului. Lucrul acesta îl descoperim și în viața Sfântului Cuvios Ioan Iacob, cel care s-a împodobit duhovnicește cu privegherea, cu postul, cu rugăciunea și, în felul acesta, a dobândit daruri cerești, între care acela al facerii de minuni, neputrezirea și buna mireasmă a trupului.

Vedem, așadar, că odată ce sufletul primește harul Duhului Sfânt, acesta se transmite mai apoi în tot trupul, iar Sfântul Ioan Iacob a deschis larg ușa câmării inimii sale (Matei VI, 6), pentru a-L primi ca oaspete pe Creatorul și Mântuitorul lui, dar și spre a-și împlini dorul de desăvârșire. Viața sa duhovnicească a fost o permanentă mărturisire a iubirii și milostivirii lui Dumnezeu. În taina rugăciunii a dobândit conștiința de sine plină de smerita-cugetare și cunoașterea tainică, în har, a lui Dumnezeu. Astfel, fiind înveșmântat de harul dumnezeiesc, Sfântul Ioan Iacob a ajuns la trăirea vederii și contemplării lui Dumnezeu, cea mai presus de simțuri și de minte, statornicind, totodată, o legătură a minții cu inima, până la starea de „rugăciune mai presus de rugăciune”, când toate cuvintele tac, sălășluindu-L minnat pe Dumnezeu în sufletul său. Așadar, cel ce dobândește sfințenia, prin lucrarea Duhului Sfânt, acela face experiența realității îndumnezeirii sale, reliefată ca o adâncire în odihna dragostei dumnezeiești.”

De la Biblioteca Județeană “Antim Ivireanul” Vâlcea a participat o delegație de bibliotecari iar doamna Zenovia Zamfir a transmis mesajul domnului conf. univ. dr. Remus Grigorescu, managerul instituției de cultură.

ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI - COMPOZITORI - AUGUST

MIHAI JORA (2.08.1891, Roman - 10.05.1971, București)

Compozitor și dirijor român, membru al Academiei Române din anul 1955, a început să învețe pianul încă de la vârsta de 10 ani, în perioada 1901-1909, la Iași, cu profesorul Eduard Meissner și apoi între anii 1909-1912 cu Helene Andre. A studiat în țară la Conservatorul din Iași (1909-1911), unde i-a avut ca profesori pe Sofia Teodoreanu (teorie și solfegiu) și Alexandru Zirra (armonie) și apoi în Germania, la Leipzig, cu profesorul Robert Feichmiller (pianul), Ștefan Krehl (compoziția) și Hans Sitt (dirijat). După terminarea Primului Război Mondial și-a terminat studiile muzicale la Conservatorul din Paris (1919-1920), unde a fost elevul lui Florent Schmitt. A lucrat ca șef al secției de muzică a Radiodifuziunii române (1928-1933, 1954-1961), rector al Conservatorului din București (1941-1947) și din 1961 profesor consilier. Creația sa artistică cuprinde (selectiv): balet - Curtea Veche, La piață, Când Strugurii se coc; suita simfonică - Privești moldovenești; Poem simfonic - Burleasca, Simfonia în do; lucrări de cameră - Cvartetul de coarde.

director artistic al Orchestrei Simfonice a Radiodifuziunii din București (1933-1959). Creația artistică (selectiv): muzică simfonică - Amurg de toamnă (1910), Didona (1911), Acteon (1915); muzică de cameră - piese pentru pian, vioară și cvartet de coarde; muzică vocală - lieduri pentru voce și pian.

CORNEL TRĂILESCU (11.08.1926, Timișoara - 8.01.2019, București)

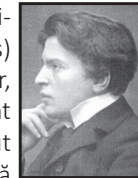
Compozitor și dirijor român a studiat muzica la Conservatorul Municipal și la Institutul de Artă din Timișoara (1945-1949), lucrând în paralel ca și corepetitor la Opera Română din Timișoara. După terminarea studiilor a lucrat ca maestru de cor la Teatrul de Stat de Operetă din București (1951-1955) și dirijor (1955), apoi director (1992-1993). Creația artistică (selectiv): muzică de teatru - Motanul încălțat (1961), Primăvara (1972), Bălcescu (1974); muzică simfonică - Omul țării (1983), Suită pentru orchestră (1952); muzică de cameră - Suită pentru pian (1951), Cvartet de coarde în re major (1954); muzică corală - Sub limpedele cer (1973), Glorie muncii (1983).

ALFRED ALEXANDRESCU (2.08.1893 București - 18.02.1959, București)

Compozitor și dirijor român a urmat Conservatorul din București (1903-1911), apoi s-a perfecționat la Paris, unde a studiat la „Schola Cantorum” și la Conservatorul Național de Muzică, unde a studiat compoziția cu Paul Vidal. A debutat ca dirijor la Filarmonica din București (1915) unde a activat ca director adjunct (1926-1937). A mai lucrat ca pianist de muzică de cameră, dirijor la Opera Română din București (1921-1959), profesor la Conservatorul din București (1932-1939), director muzical la Radiodifuziunea Română și

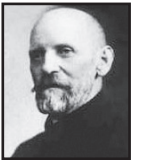
GEORGE ENESCU (19.08.1881, Li-veni-Vârnav, Botoșani - 4.05.1955, Paris)

Compozitor violonist pianist și dirijor, a fost considerat cel mai important muzician român. Încă din copilărie a avut înclinații pentru muzică, începând să cânte la vioară la 4 ani, iar la 5 ani a apărut în primul său concert. Și-a început studiile muzicale în anul 1888 la Conservatorul din Viena, unde i-a avut ca profesori pe Joseph Hellmesberger (vioară) și Robert Fuchs (compoziție). După absolvire 1894 își continuă studiile la Conservatorul din Paris unde a lucrat cu muzicienii Martin Pierre Marsik (vioară), Andre Gedalge

(contra-punct), Jules Massenet (compoziție). În anul 1932 a devenit membru titular al Academiei Române. Creația muzicală (selectiv): opere - Oedip (1910-1931); simfonii - Simfonia nr. 1 în mi bemol major op. 13 (1905), Simfonia nr. 2 în la major op. 17 (1912-1914); lucrări orchestrale - Poema română - suită simfonică (1897), Rapsodia română nr. 1 în la major (1901), Rapsodia română nr. 2 în re major (1901), Suita orchestrală 1, 2 și 3 (1903, 1915, 1938); sonate - Sonata pentru vioară nr. 1 în re major (1897), Sonata pentru vioară nr. 2 în Fa minor (1899), Sonata pentru vioară nr. 3 în la minor (1926); lucrări de cameră - Octet pentru coarde în do major (1900), Cvartet pentru pian nr. 1 (1909), Cvintet pentru pian în la minor (1944); muzică de pian - Suita pentru pian nr. 1 în sol minor (1877), Suita pentru pian nr. 2 în re major (1903), Sonata pentru pian în fa diez minor (1924), Sonata pentru pian nr. 3 în re major (1935).

TIMOTEI POPOVICI (20.08.1870, Tincova, Caraș-Severin - 11.09.1950, Lu- goj)

Compozitor, pedagog și preot român a urmat Școala Pedagogică (1882-1900), Institutul Teologic din Caransebeș (1890-1893), apoi Conservatorul din Iași (1893-1895), unde a studiat armonia și compoziția cu profesorul Gavril Muzicescu. A lucrat ca învățător la Școala Primară din Lugoj (1895-1896), profesor de muzică la Școlile Centrale Române din Brașov (1896-1899), profesor de muzică la Institutul Teologic din Sibiu (1919-1936). Din anul 1915 a fost hirotonit diacon și preot, iar mai târziu a devenit protopop. Creația artistică (selectiv): Repertor coral pentru bărbați (1914); Cântece naționale (1920), Carte de cântece (1923), Cântările liturghiei (1943), Florile dalbe (colinde 1945).

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

AL. FLORIN ȚENE

**E caniculă
de se topec și metaforele**

Atâta foc varsă soarele peste respirația trupului
Încât vipia verii suflă și-n iaurtul scos din frigider.
Moara de apă își uscă valul la respirația zilei
Și poemul se călește la umbra unei fântâni,
Pe când metaforele își iau picioarele la spinare și ies din vers.
Eu mi-am culcat gândul pe firele de iarbă și citesc
Pe când Dickens iese din carte și îmi șoptește
-Las-o mai moale cu fantezia că se termină concediul!
Iarba îmi crește până la expirație de mi-a crescut nasul.
Citesc mai departe și metaforele se topec în fața mea
Luând chip de râuri ce visează oceanul învolburat,
Furtuni de gânduri și femei înegrindu-se la metafore
Pe când soarele, încă, mai visează o noapte pe partea cealaltă
Când Terra se încălzește ziua la umbra unei speranțe.
Păcat că metaforele din acest poem s-au topit
Ca un pai de lumânare în biserica eului meu.

MĂNĂȘTIREA BISTRIȚA: TEZAUROUL CULTIC... (Urmare din pag. 11)

18. Icoană praznicară. Pictată pe lemn, icoana, de dimensiunile: 42/32 cm., are două fețe; pe una, reprezintă scena Schimbarea la Față, iar pe alta, înălțarea Sfintei Cruci, datând din anul 1901. O inscripție adevărate că: „Aceste sfinte icoane sunt făcute de părintele arhimandrit Ghimnazie Mironescu, superiorul(l) Mănăstirii Bistrița, județul Vâlcea. Anul 1901, ian(uarie) 10. Pict(or) Elefterie Lăzărescu”. Icoana se păstrează în absida Sfântului Altar al bisericii Mănăstirii.

19. Icoana Sfântului Marelui Mucenic Procopie. Pictată pe lemn, icoana, de dimensiunile: 79/50,5 cm., înfățișează pe Sfântul Procopie așezat pe un jeț poleit; îmbrăcat în uniformă militară, ține cu mâna stângă sulita, iar cu cea dreaptă dez-leagă lanțurile cu care este legat Barbu Craiovescu. Tânărul ferecat în lanțuri, îmbrăcat cu haine boierești și coroană de aur pe cap, stă în genunchi și ridică mâinile către Sfântul eliberator. Pe icoană se păstrează inscripția: „Aici fiind o icoană veche și ruinată, eu Procopie G. Florea Basarab, de a mea cheltuială, am făcut această icoană, întocmai cum a fost cea veche, pentru a mea veșnică pomenire”; ea a fost realizată în anul 1908 de pictorul Ilie Dumitrescu și se păstrează în Sfântul Altar al bisericii Mănăstirii.

20. Icoana Maicii Domnului. Pictată pe lemn de chiparos, icoana, de dimensiunile: 35/26 cm., reprezintă pe Maica Domnului cu Fiul în brațe; o însemnare ulterioară, de pe verso, arată că: „Aceasta sfântă și dumnezeiască icoană, din lemn de chiparos fiind făcută, a fost pusă în biserica cea mică (Bolnița) de către părintele (șters numele), superiorul sfintei Mănăstiri Bistrița, fiind proprietatea Preacuvioșiei Sale. Am scris eu, ieromonahul Filip Florescu, spre știință. Astăzi, 19 iulie 1910”. Icoana se păstrează la Proscomidarul din biserica mare a Mănăstirii.

21. Icoane praznicare. Aceste icoane, în număr de 17 exemplare, foarte vechi, au fost ridicate în luna iulie 1910 de Spiru Haret, fost ministru al Cultelor, și Petre Gârboviceanu, administratorul Casei Bisericii și duse la Muzeul de icoane ale Casei Bisericii.

22. Icoana Schimbării la Față. Pictată pe lemn, icoana reprezintă scena Schimbarea la Față a Mântuitorului; a fost ridicată din tâmpla de la biserica Bolniței de Spiru Haret și dusă la București.

23. Icoana Acoperământului Maicii Domnului. Pictată în ulei pe pânză, icoana, de dimensiunile: 190/150, reprezintă scena Acoperământul Maicii Domnului. Comandată de Societatea „Acoperământul Maicii Domnului”, icoana a fost realizată de monahii români din Schitul Prodromul (Grecia), cum atestă inscripția: „Zugrăvită și sfințită în M(ănăști)rea română Prodromu din sf(ântul) Munte Athos. 1913”. Se păstrează în altarul bisericii mari (Va urma).

MIRACOLUL DIN „CASA SIMIAN”

Marius DRĂGHICI

Ne-am reîntâlnit vineri 19 iulie 2024, de la ora 17.00, în curtea interioară a Muzeului de Artă „Casa Simian”, cu cele două artiste din Bacău, Carmen Poenaru și Florentina Carmen Ilinca Chițan la un eveniment cultural deosebit de marcant. După expoziția „Grădina secretă”, pe care iubitorii de artă din urbea noastră au admirat-o în luna ianuarie, anul curent, iată un nou prilej pentru pictorița Carmen Poenaru să și expună lucrările în tandem cu sculptorița Florentina Carmen Ilinca Chițan, proiect coordonat de Alina Cristea și curatat de Gheorghe Dican, președintele Filialei Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România. Organizarea manifestării culturale, intitulată „MIRACLE GARDEN”, amintind de cea mai mare grădină cu flori naturale din lume aflată la Dubai, a revenit Muzeului Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea, în colaborare cu Filiala Râmnicu Vâlcea a UAP din România și Consiliul Județean Vâlcea. Membră a UAP din România, Filiala Bacău și a Asociației Europene a Artiștilor, a Clubului UNESCO – Piraeus- Atena din Grecia, a Asociației Femeilor Creatoare de Artă Plastică din România, frumoasa și talentata Carmen Poenaru revine cu lucrări în care culoarea și compoziția îi dezvăluie trăirile generate de miracolele din grădină, iar vibrația sufletească este pusă cu penelul pe pânză într-o lumină strălucitoare. Lucrările sale au fost apreciate și răsplătite cu premii la diferite expoziții interne și internaționale. Etalate în galeriile ce înconjoară curtea interioară a clădirii, picturile sunt însoțite într-o subtilă și rafinată armonie cu operele sculptoriței în

metal, Florentina Carmen Ilinca Chițan, inginer zootehnist, deținătoarea unui master în specializarea Sculptură, la Facultatea de Arte Vizuale și Design, obținut la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași, membră a UAP din România, Filiala Bacău, a cărei imaginație și măiestrie ne uimesc de fiecare dată când ne vizitează. Prin transformarea obiectelor metalice utilitare în figurine asemănătoare melcilor și păsărilor, cu ajutorul aparatului de sudură, apoi, la final, șlefuite sau vopsite, artista ne provoacă să privim lumea înconjurătoare altfel, încercând să ne apropiem de ea și s-o înțelegem așa cum o vede și o percepe. A reușit de-a lungul timpului să creeze cu ajutorul fierului, tablei, greblelor, coaselor, sapelelor, foarfecilor, tigăilor, rulmenților și bi-

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

Plantă perenă, cunoscută și sub numele de Cașul popii, întâlnită în zonele umede (pe maluri, mlaștini, păduri) este

NALBA

Nalba (*Althaea officinalis*) este folosită încă din Evul Mediu, datorită proprietăților sale antiinflamatorii, emoliente, expectorante și antioxidante.

Rădăcinile plantei sunt utilizate pentru a trata inflamații ale pielii, ale gâtului sau ale tractului digestiv. Nalba este folosită în tratamentul bolilor de piele (eczeme, psoriazis), ajută la vindecarea rănilor, afecțiunilor respiratorii și întărește sistemul imunitar.

Nalba este benefică mai ales sub formă de ceai în gastrite, în inflamațiile mucoaselor vezicale, gastro-intestinale și ale cavității bucale, în bronșită, tuse, răgușeală, amigdalită și gură uscată.

Spălăturile cu nalbă caldă ajută în alergiile tenului. Să vă fie de ajutor!

Ana-Maria LAZĂR

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1413-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revista apărută cu sprijinul edililor vâlțeni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro> și tipărit la Tg. Jiu, 25 august 2024

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21 Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și S.C. Tincont S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE
Constantin ZĂRNESCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ

Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:

Bogdan CICHIRDAN
Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS

Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri):

Felix ȘIMA
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Carmen Lidia GORUNESCU
Simona Maria KIS
Ioana Florentina IANA
Gheorghe SPORIȘ
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ilie GORJAN
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3

Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824

E-mail: cichirdan@yahoo.com

Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei